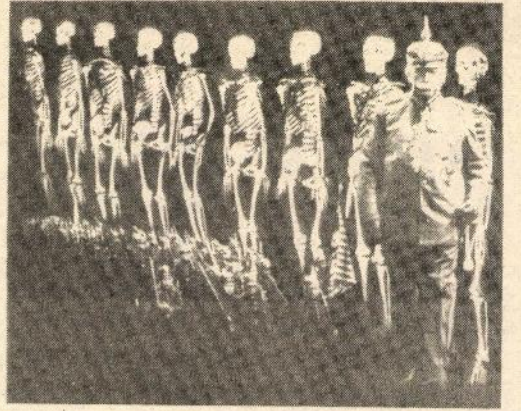

welat

Sal:1 Hejmar:39 15-21 Mijdar 1992 5000TL (KDVD) Rojnameya Hefteyî

Rêveberiya
taybetî ne
qedera
me ye!

Rûpel 3

Polîtîkayên kevin îflas kirin.
TC polîtîka diguhere.

Li her derê û bi her awayî şer

Li gor guherînên ku di rewşa şer de, çêdibin, dewlet jî polîtîkayên xwe diguherîne û ji bo tunekirina serhildana gelê Kurd polîtîkayên nû dike rojeva xwe. Yek ji van polîtîkayan jî, şerê psîkolojîk e. Ev şerê ku heta niha bi dizî dihate meşandin, îro tê binavkirin û dibe îlana şerekî giştî. Xwediyê vê senaryoyê jî MGK ye.

Îro teror, bûye hîmê jiyandina TC'ê. Ji bilî terorê, ji bo hebûna xwe tu rê nabînin. Bajar, navçe û gundên Kurdistanê hildiweşînin, gel qir dikin û ev teror êdî nikare xwe veşêre. Bûyerên dawî, êrişa ser Cizîrê û di cenazeyên polîsan de êrişên ku li Diyarbekir bi ser avahiyên partiyên û welatparêzan ve birin, mînakê şerekî giştî û eşkere ye.

Beyanên hikûmetê, parçeyek ji vê senaryoyê ne. Şirkatiya di nav DYP û SHPê de, bûye şirkatiya qirkirin û tunekirina gelê Kurd. Hikûmet bi nixumandina kirinên daîra şerê taybetî û demogojîyan, rê li ber jenosîda Kurdan vedike. Îro, qala "paqijiyê" ji nû ve bûye slogana wan. Mebest ji vê gotina "paqijiyê" jî, qirkirin, talankirin û tunekirina gelê Kurd e.

Rûpel 8

'Bijî
Şoreşa
Cotmehê'

Rûpel 4

Bi Akın
Birdal re
hevpeyvîn

Rûpel 16

Diya
min û
tenûr

Rûpel 13

REWŞ

Abdullah Keskin

'APO Û PKK'

Mehmet Ali Birand, nivîskarê rojnameya Sabah, ev demêke dirêj e ku li ser pirsgerêka Kurdistan dixebite, bi taybetî jî li ser Partiya Karkerên Kurdistanê disekine.

Birand piştî çar salan ev xebatên xwe kirin kitêb û di nav Weşanên Milliyet de bi navê "Apo û PKK" (Apo ve PKK) derxist.

Weke tê zanîn Birand, di 1988 an de, dema ku li rojnameya Milliyet dixebitî di çapemeniya Tirk de berî herkesî bi Sekreterê Giştî yê PKKê Abdullah Öcalan re hevpeyvînek kiribû. Roja duduyan bi qerara DGM'ê ,polîsan di çapxanê de dest li ser rojnameya Milliyet danîn û nehiştin ku belav bike. Pişt re jî di heqê Birand de DGM'ê dawê vekir û 15 sal ceza xwest. Dawê tesîreke mezin li ser Birand dihêle û xwe bi xwe dibêje: "Ez careke din li ser vê pirsgerêkê nasekinim."

Di kitêbê de dû hevpeyvînan dirêj hene, bi Serokê PKK'ê Abdullah Öcalan re. Di hevpeyvînan de, ji zarokatiya Serok heta bi salên dibistanê, ji AYÖDER heta damezirandina PKK'ê gelek tişt hatine nivîsîn.

Mehmet Ali Birand, di hin meseleyan de hinekî objektîf e. Lê mixabin di pirsgerêka Kurdistan de bi şablon û dîtinên

dewletê difikire. Li alîkî PKKê, wek organîzasyonê "terorîst" dide xuyakirin. Li aliyê din, zanînen di nava kitêbê de vê sîfatê neheq û derew derdixin.

Birand di kitêba xwe de PKK'ê çawa dide xuyakirin? Ez dixwazim li ser çend nuqteyan bisekinim. PKK wexta nû damezirî dijayetiya eşîran kir, êrîş bire ser axayan û derbên mezin li wan xist. Di cenga Filîstîniyan û Îsraîlê de (1982) 40-50 kes bûn, bi Filîstîniya re çek hilgirtin û bi Îsraîlê re ketin şer. 12 ji wan di şer de mirin û dor li 12'an re jî esîr bûn. Di eynî demê de bi sedan milî-

Nivîskar- rojnamevan- lêkolîvan, çi bibe bila bibe di kîjan babetê de bixebite bila bixebite, berî her tiştî divê xwe bi xwe sînoran çêneke. Derveyî wî, ji xwe sînor û zehmetî zehf in. Mehmet Ali Birand ger xwe bi nêrînen gelekî teng ve girê nedabûya wê xebateke baştir derxista holê.

tañên PKK'ê di girtîgeha Diyarbekirê de li ber xwe dan. Bi dehan kadrê, di grevên birçîbûnê de û bi îşkenceyê hatin kuştin.

Birand tevgereke wilo çawa terorîst dibîne? Ji terorîzmê çi fêhm dîke û kîjan kistanan bi kar tîne?

Di vê nivîsê de li ser dîtinên Mehmet Ali Birand û kitêba wî bi kurtî disekinin. Ji ber ku di vê babetê de esas muhatab raya giştî ya Tirkîyê ye. Di hin weşanên

din de, emê bi dorfirehî li ser bisekinin. Ez dixwazim çend çewtiyên din bidim xuyakirin.

Zimanê Kurdî çawa tarîf dîke, binêrin: "Kurdî, naşibe Tirkî, Farisî-û Erebî. Bi bêhtirîn dişibe Farisî." Vê jî ku derê derdixê, nizanim. Tiştê em dizanin jî wan çavkaniyên ku nivîsandîye ne Minorsky, ne Joyce Blau û ne jî Eagleton jî bo Kurdî tarîfeke wilo nanivîsin. Di nav çavkaniyên Birand de kitêba Ergun Gökdeniz jî ku di nav weşanên Genel Kurmayê de çap bûye, heye. Gelo van tiştên berevajî Birand jî weşanên ordiyê digire?

Neteweperestîya Tirk roj bi roj zêde dibe. Her roj li deverêkê êrîşî Kurdistan dikin. Birand jî, vê rastiyê qebûl dîke. Li gor Birand, PKK dixwaze têkoşînê bike şerê hundirîn. Tu objektîvîteya vê jî tune ye. Neteweperestî û nijadperestîya Tirk her roj dewlet bi xwe pompe dîke.

Heta niha li ku derê Kurdistan êrîşî Tirkî kirîye? Li tu deran tiştêkî wilo nîn e! Êrîşan dewlet organîze dîke.

Çewtiyên Birand mirov dikare dirêjtir bike. Rojnamevan-nivîskar, jî bo çî ev xebat pêwîst dî. Ji devê wî bixwînin: "Bi baweriya min civakeke ku zanibe yê li dijî wê çî difikirin dê karibe qerarên bi sihetir, rasttir bide." Armanç ne naskirin û nasandina PKK'ê tenê ye. Civaka Tirk wê "dijmîne" xwe nas bike û karibe li gorî wê tedbîran bistîne.

Nivîskar- rojnamevan- lêkolîvan, çi bibe bila bibe di kîjan babetê de bixebite bila bixebite, berî her tiştî divê xwe bi xwe sînoran çêneke. Derveyî wî, ji xwe sînor û zehmetî zehf in. Mehmet Ali Birand ger xwe bi nêrînen gelekî teng ve girê nedabûya wê xebateke baştir derxista holê.

FERHENGOK

- Alav: alet, hacet, pergal
- Bergirî: Muhafaza (savunma)
- Çar siruşt: (dört iklim)
- Ço: Dar
- Dawer: Sembol
- Drav: Pere
- Engizandin: Tahrîkkirin
- Erdnas: Jeolog
- Erdnasî: Jcoloji
- Ewle: Îtîmat (güven)
- Hikarî: Bandûr, tesîr
- Karger: Îdarevan, karker
- Lê ewlebûn: Pê ewlebûn (güvenmek)
- Layen: Teref, alî
- Layengir: Terefdar, aligir
- Peresandin: (yaymak)
- Pepûk: (guguk kuşu)
- Penî: çşkere, alenî
- Nepen: Bi dizî
- Nimandin: Temsîl kirin, nîşandin
- Pengizandin: Pêkandin (sıçratma, fırlatma)
- Pend: Nesihet, şîret
- Pêşewa: Pêşeng (öncü)
- Pêşgir: Manîa (engel)
- Pêşgirî: (önlem, engelleme)
- Pîrek: Jin, navmalî
- Pîşe: Huner (sanat)
- Pîşekar: Hunermend (sanatçı)
- Qorzî: Koşe, quncik
- Rêwingî: Seyahat, rêwîti (yolculuk)
- Raxistgeh: Pêşangch (sergi)
- Raxistin: (sergilemek)
- Salveger: Salborî (yıldönümü)
- Serîtelandin: Serîtewandin
- Seyandin: Sewax kirin (sıvamak)
- Siruşt: Xweza, tebiet (iklim)
- Tîprezî: (dizgi)
- Vêl: Fraç, tas
- Xawen: Rûmet, şeref
- Xwestek: Daxwazî
- Yekîne: (birim, ünite)

Ciwanên Kurd

A. Kadir Kasırga

Ciwanên hêja, weke hûn dizanin, welatê me Kurdistan di navbera çar dewletên dagirker de hatiye parçekirin. Di wê parçekirinê de, mafê gelê Kurd di nav lepên xwe de perçiqandine. Ne hiştine gelê Kurd bi zimanê xwe bipeyivin, ji ber wê zimanê Kurdî jî qedexa kirine.

Ji ber hindê, ziyanan mezin jî gihaye ciwanên Kurd.

Ger îro, ciwanên Kurd li dîroka Kurdistanê binêrin dê bibînin ku dîroka me tîjî ye ji qehremanî û berxwedanan. Her dem ciwanên Kurd jî bo serxwebûna Kurdistanê canê xwe feda kirine û di nav hêzên azadîxwaz de cih standine û li gorî kar û hêza xwe xebitîne.

Serok û rêberên wan berxwedanan, berî mirina xwe, di vasiyetnameyên xwe de, her dem şîret didane ciwanên Kurd.

Nimûneyek herî mezin, dema ku Seyid Riza li ber mirinê bû, ev peyv jî ciwanan re gotiye.

"Divêt ciwanên Kurd tolê bistinin"

Ew bi vê vasiyetnameyê tiş-

tekî gelekî girîng û hêja ji me re hiştiye... Mebest û meqseda Seyid Riza, ji wê gotinê ew e, ku em ji bo mafê xwe li dijî dijminan şer bikin, ew jî me re xebateke piroz û pîr girîng e... Li destpêka çerxa 20 an, ciwanên Kurd jî bo serxwebûnê gelek bi hêvi bûn, lê mixabin ku xebata wan kêmtir rêxistinî bû.

Ji lew re, gelek ji wan welatê xwe hiştin û jê dûr ketin. Li van deran jî, bi hesreta Kurdistanê bûn. Nimûneyeke herî mezin, dema ku Mîr Celadet Bedirxan ji Cizîra Botan (Kurdistan) dûr ket, ji xwe re û ji hevalên xwe re ew helbest çêkir.

Em xerîb in, ne ji vir in
Em akincî ne, ne ji dil in
Rojê derba me li dijmin bê
Gurçîkên me pola ne,
Dilên me hesin in
Dayê, dayê hay Kurdistan.

Hema bi vî rengî ciwanên Kurd bi hesreta welatê xwe Kurdistan bûn.

Wek hûn dizanin, di welatê me Kurdistan de, di wan salên buhurî de pêşveçûnên mezin û qehremaniyên nemir hatin berçav.

Bi şoreşa 15 Tebaxê re ciwanên Kurd, xwe bi çek û rext kirine, di nav hêzên ARGK de (Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan) li dijî dijminên xwe yê dirokî têkoşînê dikin. Îro ciwanên Kurd xwedî rêxistinêkê ne.

YCWK (Yekîtiya Ciwanên Welatparêzên Şoreşgerên Kurdistan) di bin ala ERNK'ê de (Eniya Rizgariya Neteweya Kurdistan) di sala 1987 an de hat damezirandin. YCWK di karên xwe de rîya pak û rast nîşanî ciwanên Kurd kirîye.

Ciwanên Kurd, berê xwe didin qada rûmet û şerefê. Bi hêviyêke bilind bi dilgeşî û şahîyêke ku mirov nikare bîne ziman, diçin şerê serxwebûn û azadiyê. Bi xwîna xwe ya sor, rîya rizgariya neteweyî hin bêhtir ronî dikin û rûmeta gelê me, welatê me diparêzin.

Serokên me yê pêşerojê ciwanên îro ne. Azadbûna ciwanên Kurd incex li Kurdistanê serbixwe û azad e dê bê dîtin. Gerek tu caran ciwanên Kurd, li Ewropa welatê xwe Kurdistan ji bir nekin û herdem haziriya vegeerê bikin.

Li ser rojnameyan pesta dewletê

Dewlet, bi destê hizb-î kontra, vêca dest dirêjî rojname û kovarên pêşverû kir. Li Batmanê hin kesên ku ji xwe re dibêjin "em hizbullahçî ne" bi telefonan li bayiyên rojnameyan digerin û wan tehdît dikin ku, hin rojname û kovarên pêşverû nefiroşin. Di van tehdîtan de ji bo ku Özgür Gündem, Yeni Ülke, 2000'e Doğru, Gerçek, Mücadele û Welat neyên firotin, kuştina berpirsiyarên bayiyan, li ber guhên wan dixin.

Ji ber vê sedemê jî, li ser navê Şirketa Belavbûna Çapemeniya Hevgirtî (Birleşik Basın ve Dağıtım) nûnerê bayiyan ê Batmanê Muharrem İdman got "Ku ev rewş bi vî awayî dom bike em nikarin ji van rojname û kovaran hebekê jî bifiroşin û tu ewlebûn û baweriya me bi polîsan jî, tune ye."

Nûnerê vê şirketê yê Elezîzê Halis Öztürk jî, ji ber ku Gündem û Yeni Ülke bê dîtin, li cihekî xuyayî dadileqîne

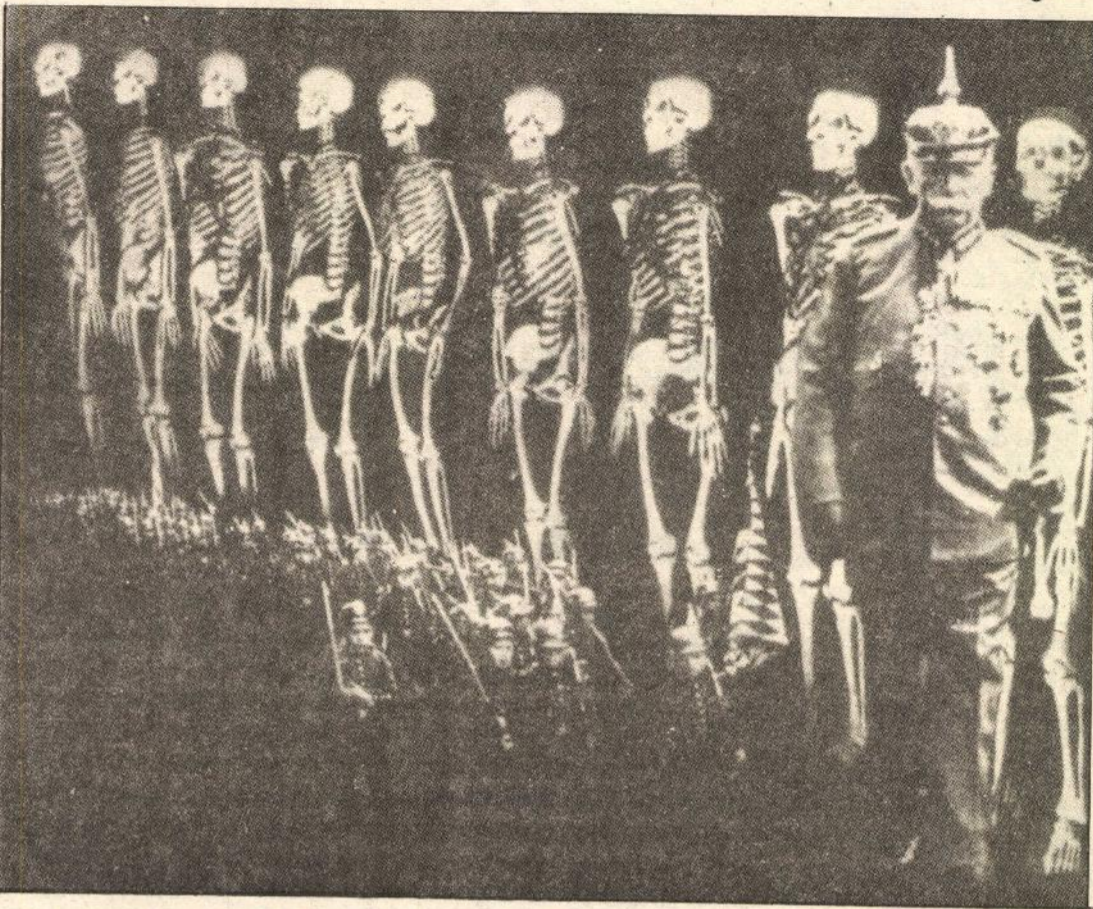
ji aliyê polîsan ve lêdan dixwe. Berpirsiyarên rojnameyên Özgür Gündem û Yeni Ülke, der heqê van bûyeran de gili-nameyên xwe ji Serdozgeran re û Wezîrê Karê Hundirîn re dişînin. Lê hê tu bersiv ji wan re nehatine.

Nûnerên bayiyan, ji bo van tehdîtan serî li Waliyê Rêveberiya Taybetî dixin lê tu tiştî bi dest naxin. Ji tirsê kuştina xwe ev heftiyek e ku van rojname û kovarên li jor me wan bi nav kirine nafiroşin. Ev rewş heta kengê wê dom bike ne bellî ye. Ne tenê li Batmanê li Diyarbekirê, Wanê, Erxenê, Farqînê, Nisêbinê û hwd. li temamê herêma ku di nav sînorên Rêveberiya Taybetî de ye (bi navekî din li bakurê Kurdistanê) rewş bi vî şiklî ye.

Dewlet, bi destê hizb-î kontra heta niha bi kuştina welatparêzên bêçek têr nebû, vêca berê xwe daye rojname û kovarên pêşverû û dibe astenqî li ber firotina wan.

Rêveberiya Taybetî (Olağanüstü Hal) 4 mehên din dirêj bû.

Rêveberiya taybetî ne qedera me ye

Emê heta kengî di bin çek û polînen wan de biperçiqin?

Navenda Nûçeyan- Rêveberiya taybetî cara 16. ji hêla meclîsa Tirk ve hate dirêjkirin. Her çiqas di protokola hikûmeta koalîsyonê de "çespîna" rêveberiya taybetî dê ji nû ve lê bête nihertin û çareyek jê re bête ditin" hebû ji bê destlêdan, rêveberiya taybetî ji alî partiyên DYP, SHP, ANAP û MÇP"ê ve dirêjkirina wê hate qebûlkirin.

Mebûsên Partiya Keda Gel (HEP) Partiya Refah (RP), CHP

(Partiya Komara Gel) û hinek mebusên SHP, ANAP û DYP"ê ku ew bi koka xwe Kurd in li hemberî qebûlkirina rêveberiya taybetî ray avêtin an ji beşdarî ray avêtinê nebûn.

Jixwe bakurê Kurdistanê bi timî ji hêla Komara Tirk ve, bi gerînen awerte, rêveberiya taybetî û bi azîneyên (metodên) leşkerî û despotîk ve hatiye îdarekirin.

Her çiqas car caran, xwedêgiravî bi "demokrasiyê" hatibe îda-

rekirin ji ev e 14 sal e ku, ev bajarên bakurê Kurdistanê, di sinorên gerîna awerte an ji rêveberiya taybetî de ne. Batman, Çepçûr (Bingöl), Amed (Diyarbakir), Mazra (Elciz), Çolemerg (Hekarî), Sêrt, Mêrdîn, Dêrsim, Şîrnex û Wan.

Hikûmeta koalîsyonê, dirêjkirina rêveberiya taybetî bi "hebûna terorîzmê" û "li herêmê tuncbûna ewlekariya dewleta Tirk" ve didine girêdanê.

Bûyerên hefteyî

5 Mijdar 1992- Li Mûşê, gerilayan êrişî ser qereqola gundê Doleraç kirin, 2 astubay (serbaz) û 2 leşker kuştin. Gerilayan dawî kemîn danin ber konvoyeke leşkeran û 10 leşker ji di ve bûyerê de kuştin.

Dişa di cinyî saetê de gerilayan di navbera Mûşê û Norşînê de rê birrîn. Erebyan sekinandin, propaganda kirin.

Li Silopî li nêzikî tesîsa Aslan, gerilayan panzerên leşkeran xistin kemînê. Panzerêk îhma kirin, yek ji xesar danê û 8 leşker ji kuştin.

Li Mûşê li nêzikî mezraya Çubuklu gerilayan avêr ser şantiya dewletê û erebyan şewitandin.

Li Qilaban (Uludere), li nêzikî nehîya Hilalê, 2 leşker pêl mayîne kirin yek mir yek ji birîndar bû.

6 Mijdar 1992- Li Mûşê gerilayan avêtin ser navça Bulanîkê. Qereqol, avahiyên dewletê û emniyetê dan ber roketavêjê û gulleyan, avahî gelek xesar ditin, 2 ji polis birîndar bûn. Ev êriş 3 saet dom kir.

Li Mêrdînê li navça Masertê (Omerî), gerilayan êrişî ser qere-

qola gundê Xirabêkerebo kirin, 10 leşker kuştin.

Di navbera Sêrtê û Şîrwanê de, gerîla erebeyek gullebaran kirin. Cerdevanek kuştin, 8 ji birîndar kirin.

7 Mijdar 1992- Li Şîrnexê li herêma Besnayê, gerilayan kemîn danin ber konvoja leşkeran, ku ji Qayseryê komando dikişand welêt. Astubayek, asteğmenek û 7 komando kuştin 6 komando ji birîndar kirin.

Di navbera Dêrsimê û Pülemürê de, gerilayan kemîn danin ber erebaya leşkeran, leşkerêk kuştin yek ji birîndar kirin.

Li Bismilê li gundê Malatiya cerdevanek hate kuştin.

9 Mijdar 1992- Li Cizîrê panzerêk timên taybeyî pêl mayîna gerilayan kir û îhma bû. 12 tim mirin.

Piştî ve bûyerê hêzên dewletê bi tanqê û topan taxên Cizîrê dan ber bombeyan, gelek xani xera kirin û 10 kesên sivil qetîl kirin.

Li dijî ve qetîlamê, esnafên Cizîrê dikanên xwe girtin, şofêran ji qontaxên erebyan qefaltin. Li

Silopiyê, Midyadê û li Hezexê jî, li dijî ve bûyerê kepenk hatin girtin û qontax hatin qefaltin.

Li Diyarbakir gerilayan avêtin ser navça Hênê, nêzikî 200 gerîla êvarê kêtin nav bajêrê û avahiyên dewletê tev dan ber roketavêjê û gulleyan, 2 polis kuştin. Avahiya qeymeqam şewitandin, bi şûn ve ji 2 panzerên ku ji Licê dihat hawara dewletê xistin kemînê, her du panzer jî bi tevî leşkeran îhma kirin. Astubayek jî bi xwe re birin.

Li navça Pîrane (Dicleyê) xayînek ji alî PKK"ê ve hate kuştin.

11 Mijdar 1992- Li nêzikî Dihê (Eruh), gerilayan êrişî ser qereqola gundê Yolkesen kirin. Astubayek û 5 leşker kuştin.

Li Mêrdînê li nêzikî gundê Konakê, di nav hêzên dewletê û gerilayan de şer derket. 5 leşker hatin kuştin.

Li Dêrsimê, navçeya Mazgirtê li gundê Dilanoğlu, gerilayan xayînekî kuştin.

Li Diyarbakir li navça Çînarê, meleyê gundê Kitîne, ji alî gerilayan ve hat daleqandin.

HAWAR

Dilbixwîn

Pêşmergeyên mewsîmî

"... Aman, hawar! Mirîşkan ji me re bişînin. Mirîşkên me ji Sedam tirsîyan e, hêkan nakin. Em ji we rica dikin, hûn ji me re çend hezar mirîşk bişînin..."

Di dema reva 91'ê de berpîrsiyarê "pêşmerge" yê Berzanî yê Behdînanê, ev gotinên jorîn ji spîkerê radyoya Kurdî ya Austuralya re dibêje. Çaxa ku min li hevpeyvîne guhdarî kir yekser gotineke Mamosta Osman Sebrî hate bîra min: "Bi çend qurûşan malbata Berzanî dikare xwe sed carî bifiroşe."

Ev ên li Başûr pêşmerge ne, lê paşmerge ne? Eger ku pêşmerge ne, ez dîsa dipirsim, çi cûre pêşmerge ne?

Dema ku Berzanî bêhnê li wan teng dike, boxçeya xwe radikin û direvine cem Telabanî. Dema ku Telabanî erdê li wan teng dike, xwe davêjine hambêza Sedam, li pêşiya megrefonê û kamereyan mîna bilbilan pesnê Sedam didin û keviran bi Telabanî û Berzanî wer dikin. Dostaniya Sedam ji dirêj nake, te hew dît ku dîsa di dawa Berzanî de ne. Vê carê ji Berzanî re ayeta Elkursî dixwînin. Maşella, mîna qilokê digerin.

Gava ku birçî dibin tîfinga xwe difiroşin, gelo tîfing jî têt firotin! Ji bo kirtîkek nan hezar se-leqotî didine xwe û hawar û hawar! Dîrevin. Belê, direvin. Zarokan, jinan, kalkan... Pîr û şîrmijan li pey xwe dihêlin û direvin. Di bihara

Ev çi pêşmerge ne?

Xwe di pişt kumê mehmetçikan de vedîşêrin, nişana zaferê hildidin, xwe dik dikin û dibêjin: "Atatürk bavê me ye, Semra Özal diya me ye, wê şorbenîsk da me. Bijî Tirkîye, bimire PKK."

91'ê de hindik revîyan?! Rev ji wan re bûye tor û adetek, bûye nan û av, bûye zihêr (jarî) û ketiye xwîna wan, bi wan bûye şekir û dimsê Entabê.

Têra dilê xwe revîyan! Ev revên ku heya niha kirine, heya heya besî wan e.

Hinek ji wan revrevokan niha vegeriyane. Împeryalizmê çend nan ji wan re hazir kirine, birçî namînin, ji lew re vegeriyane. Bellî nabe, kî dizane, dibe ku dîsa dawa xwe tîxine devê xwe.

Maşella fire-fîr bi rojname û televîzyonên Tirkan ketiye, ji wan re bûye dawet. Mîna baranê, gulan bi ser paşmergeyan de dibarînin. Wan weke Têmûrleng û Îskenderê Mekdonî didine nişandan. Dema ku mirov rastiye nizanibe, wê ji derewên wan bawer bike.

Çend kalên rûqermiçî, diranketî, lêv behn, poz bilîk, parsûyên wan weke parsûyên çelekeke zebûn xuya dikin, li ser tankên "bavo" siwar dibin, di ser serê wan re ala Tirkan pêl dide, ew jî dikenin, weke ku Kurdistan rizgar kiribin.

Ev çi pêşmerge ne?

Xwe di pişt kumê mehmetçikan de vedîşêrin, nişana zaferê hildidin, xwe dik dikin û dibêjin: "Atatürk bavê me ye, Semra Özal diya me ye, wê şorbenîsk da me. Bijî Tirkîye, bimire PKK."

Bila mala vê rûşî û xiyaretê bişewite. Yarê diya xwe ber nadin, ma şîqe şîqa keçên bedew di konên Mêrdînê de nehate guhên we, dema ku leşkerên Tirk bi wan diîştin? Ev e, ji bo wê yekê Berzanî dibêje "Bijî Tirkîye". Ez rast dibêjim; min bi xwe nameyek dît, têt de li ser riswakirina keçên Kurd bi destê leşkerên Tirkan, di kampên Mêrdînê de, nivîsibû. Nivîskarê nameyê bi Kurdî -tîpên Erebbî- wiha dinivîsîne: "Hawar, hûn li ku ne, van bêbavên Tirkan, keçên me rezil kirin, destê xwe avêtin namûsa me. Hawar werin, me ji vê bênamûsiyê xelas bikin..."

Qehremaniya "pêşmergeyên" mewsîmî di vir de diyar dibe.

Ji kerema xwe re şaş fêm nekin. Ez ji paşmergeyan re dibêjim, ne ji pêşmergeyan re. Ew paşmergeyên ku rojekê li çîyan in, deh rojan li kêleka jinan in... Şabaş, derpî ji paşmergeyan şemîfî...

Mirovahî serdestê hertiştî ye

Navenda Nûçeyan- Li Almanyaya meşek li dijî êrişên Neo-Naziyan li qada Wittenberg'a Berlîne, bi beşdarbûna Serokkomarê Almanyaya Weizsaecker, Serokwezîr Helmut Kohl, rêxistinên demokratîk, siyasîvan, hunermend, nûnerên sendîka û sazandeyên endustrî û bi gelek kesên girîng ve di roja 8.11.1992 an de çêbû.

Meşa li dijî nijadperestiyê, di binê sloganê "Xewna mirovahî serdestî hertiştî ye" de li dara ket û 3000 mirov beşdarî vê meşa girîng bûn.

Lê di vê meşa girîng de dişa Neo-Nazi netebitîn û bi kevîr û hêkan êrişî Serokkomarê xwe Weizsaecker kirin. Neo-Nazi

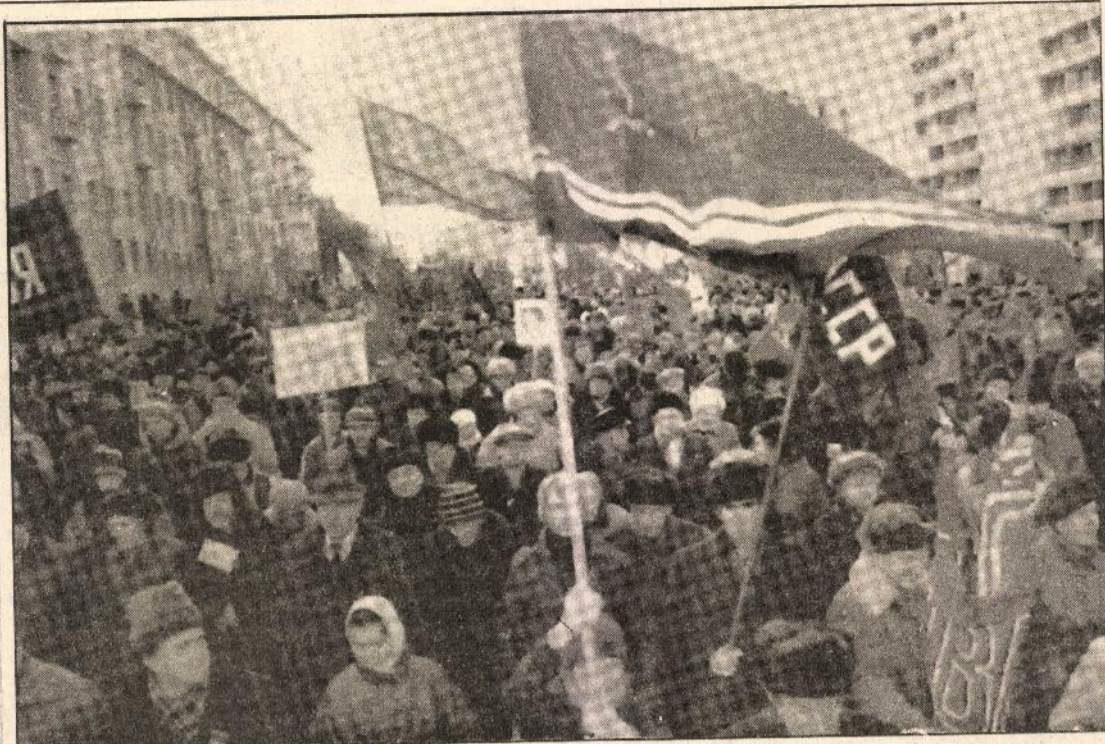
xwestin astengiyan ji peyvîna Serokkomar Weizsaecker re derînin.

Li gorî qeydên polîsan, ji serê salê û bi vir ve 1800 bûyer ji aliyê Neo-Naziyan ve hatiye qewimandin. Ev hejmarê han, tenê bûyerên ku derbasî qeydên rêxistinên polîsên Alman bûne ye.

Îro li Almanyaya ev kes, her diçin êrişkarî ya xwe ya li dijî biyanîyan zêdetir dikin.

Herwiha partiyên nijadperest ji vala ranawestî ew ji rayên xwe zêde dikin û ji gel jî desteka xwe distînin.

Li welatekî ku dimena wî wiha ye, ev meşa li dijî nijadperestiyê şeqameke baş bû ku li rûyên Neo-Naziyan hate xistin.

'Bijî Şoreşa Cotmehê'

Navenda Nûçeyan- Li Rusyayê li bajarê Moskovê û li hinek bajarên din, ji bo salvegera Şoreşa Cotmehê ya 75 an mitîng û meşên mezin çêbûn. Lê vê carê ev mitîng û meş, ne li Sovyeta sosyalîst, li Rusyaya kapitalîst çêbûn. Di bin ala sosyalîzmê de bi wêneyên Lenin û Stalin bi deh hezaran kes, karker, gundî, xwendevan beşdarê meş û mitîngan bûn.

Ji hilweşandina sistema Sovyetê û vir ve, ev nêzîkî 2 sal derbas dibe. Dijminê sosyalîzmê, zilamê Amerîkayê Borîs Yeltsîn, bi sloganên delal yê kapitalîst hatibû serokatiya Rusyayê û gel xapandibû. Borîs Yeltsîn û kadroyên wî pêşî Partiya Komünîst girtin. Şûn de jî xebatên komünîstan qedexe kirin. Lê ev 2 salên ku derbas bûn nişan da

ku, ev sistema Yeltsîn dixwaze di Rusyayê di cih bigire, ne sistemeke mirovahiyê ye. Îro li Rusyayê ji destpêka sistem û tîkiliyên kapitalîst ve di civaka Rusan de pîrrişt guherîne.

Êdî ji fahişeyan û dizekan kes nikare di kuçeyên Moskovê de derbas bibe. Tu karek nemeya ku mafya dest neavêtibe. Standarda jiyana karkeran roj bi roj dikeve. Enflasyon %12 hezar e. Ev tev encamên tîkiliyên kapitalîst in, ku roj bi roj tesîra xwe li ser gelê Rus zêde dike. Ji ber van nexweşiyên ku li jorê jî hatin zimên, di van mehên dawî de karkeran li dijî hikûmeta Yeltsîn û kapitalîzmê meş û mitîngên xwe zêde kiribûn. Li aliyê din li dijî politikayên Yeltsîn û kapitalîzmê endamên Partiya Komünîst ya berê û hinek kes û hêzên sosyalîst, di van 2 salan de 4-partiyên komünîst damezirandin.

Di salvegera Şoreşa Cotmehê ya 75 an de ev hêzên sosyalîst, tevî karker, gundî û xwendevanan ve li Moskovê li Leningradê, li Sibiryayê û li hinek bajarên din di bin alên sosyalîzmê de û bi wêneyên Lenin û Stalin li meydana bûn. Li Moskovê 40 hezar kes bi çêşeke mezin salvegera Şoreşa Cotmehê pîroz kirin. Û ev şoreşa ku hikûmeta Yeltsîn ya kapitalîst, dixwaze were jibîrkirin parastin. Di mitînga Moskovê de beşdarên mitîngê, dirûşmeyên li dijî Yeltsîn û kapitalîzmê avêtin. Û gotin: "Bijî şoreş, bijî sosyalîzm", "Bimre hikûmeta Yeltsîn", "Bijî şoreşa Cotmehê".

Em jî dengê xwe datînin ser dengê wan û dibêjin "Bijî Şoreşa Cotmehê".

Li Almanyaya sêsed hezar insan li dijî nijadperestiyê meşiyar.

GOTÎN

Yaşar Kaya

Cendirme

Gundê me, li qûntara çiyayê Agirî ye. Çiya dest dane hev. Zozanên me yê Mayor, Piştî Qelê, Dûmo, Şîpo giş li van çiyayan rêz bûne û nêzîkî hev in. Bi nêzbûna havînê re, deşta Rewanê gelek germ dibe. Em jî, derdiketin van zozanan, herkes diçû li van zozanan bi cih û war dibû. Gund vala dibûn. Niha gelek ji navên van gundan hatine guhertin. Gundê ku ez lê bûme, Mûçê ye. Mûçê di rêza îxdîrê de ye. Li aliyê rastê Horgofê, li aliyê çepê jî, Orşimîş û Dendemurat hene.

Di zarotiya min de, li Horgofê eskeriyê hebû. Beriya şerê cihanê yê duyemîn (ez wê demê 7 salî bûm) Bataryaya Topçî kişandin Erzeromê, careke din jî paş ve nehatin. Eskeriyêke giran hebû li Horgofê. Niha navê Horgofê kirine "Suveren". Gelek kaniyên delal û ava zelal hebû li Horgofê. Îxdîrê he jî bi ava Horgofê dijî.

Serê sibeyek zû, cendirme û eskeriyê li gundê me Mûçê, girtin ser mala bavê min. Bavê min dewlemend bû. Pez û dewarên wî hebûn, çend heb hespên me hebûn, cehniyek hebû, ez tim lê siwar di-

bûm, mehî hebûn. Gelek jî erdê me hebû. Ji wî dewlemendtir kes tunebû.

Sibe bû me taştê dixwar. Cendirme der û dora mala me girtin. Hinek ji wan ketin nava malê. Serbazê van cendirmeyan Seîd Beg bû. Min di wê demê de nizanibû rutbe çî ye. Lê ya 'yûzbaşî' bû, ya jî 'binbaşî'. Ez zarok bûm û ji tîrsa digiriyam.

Qirmeya (şeqagir) bavê min, di sindoqa dayika min de bû. Diya min, rind bi Tirkî dizanibû. Bi xwe ji xelkê Bazîdê bû. Gazî min kir, got: "Lawo, tu çima digirî?"

Carna sê-çar heb cendirme bi hev re dihatin gundê me, li xortan digeriyan, ew xortên ku neçûne eskeriyê, ji wan re digotin 'qaçax'. Xort ji gund derdiketin û diçûn xwe li şkeftan vedişartin. Dema ku cendirme ji gund derdiketin, xort ji şkeftan derdiketin û dihatin nava gund û diçûne malên xwe.

Were vir, ezê kanfertan bidime te (kanfert=şekirê di nav kaxizan de). Bi vê gotinê re, xwe ber bi sindoqê ve kişand, ez çûme cem, sindoqê vekir û pêşa xwe vekir, qirmeya bavê min xiste nav kemera xwe. Cendirme mala me serûbin kirin, lê

tu tişt nedîtin. Torbeyek hine hildan. Ev hine ji bo serê dayika min bû û taximê ku bavêmin pê xwe traş dikir û ji xwe re ji Stenbolê anîbû hildan û lîxistin çûn. Bavê min jî dan "Dîwan-î Herb"ê. Di wê demê de, ev navê dadgeha leşkeriyê bû. Dawî bavê min çû, li dadgehê îspat kir ku ew taxim û hine ne malê tu kesî ne, wî ji xwe re ji Stenbolê standiye û berat bû.

Ji wê rojê û vir ve, min tu caran cendirmeyan ji bîr nekir. Carna sê-çar heb cendirme bi hev re dihatin gundê me, li xortan digeriyan, ew xortên ku neçûne eskeriyê, ji wan re digotin 'qaçax'. Xort ji gund derdiketin û diçûn xwe li şkeftan vedişartin. Dema ku cendirme ji gund derdiketin, xort ji şkeftan derdiketin û dihatin nava gund û diçûne malên xwe. Bavê min sond dixwar, digot: "Lawo, çiqas mal û milkê min heye, ezê bifroşim, ji bo xwendina we." Me du bira xwend. Yê ji me biçûktir, Herbiye xelas kir û bû 'teğmen'. Sala li îxdîrê zelzele çêbû, ew jî, li 'Şariqamîşê' serbaz bû. Bi lez diçe gundê me, xuşkên me yê li gund in, wî dibine nav gund. Wê rojê jî, cendirme dişa li gund in, hatine ku mirovan bigirin û bivin û bikûtin. Xeber didine birayê min, ew jî derdikeve pêşiya cendirmeyan, ji wan pirs dike, dinêre ku cendirme ji bô neheqiyê hatine. Yek ji wan dikute, yê din jî berî wan dide û cendirme diçin. Gundî digotin: "Lawo, Xwedê te şand, ew hatibûn, wê me dişa perîşan bikirana."

Di nav gelê me de, giliyek xweş heye, dibêjin: "Gundê bê xwedî, bi roj talan dikin."

TC, Îran û Suriye

Dewleta Tirk, ji bo şerê li dijî Kurdan dimeşîne, li dû alikariya dewletên Ereb û Îranê digere û dixwaze yekîtiyek di nav xwe û van dewletan de çêbike.

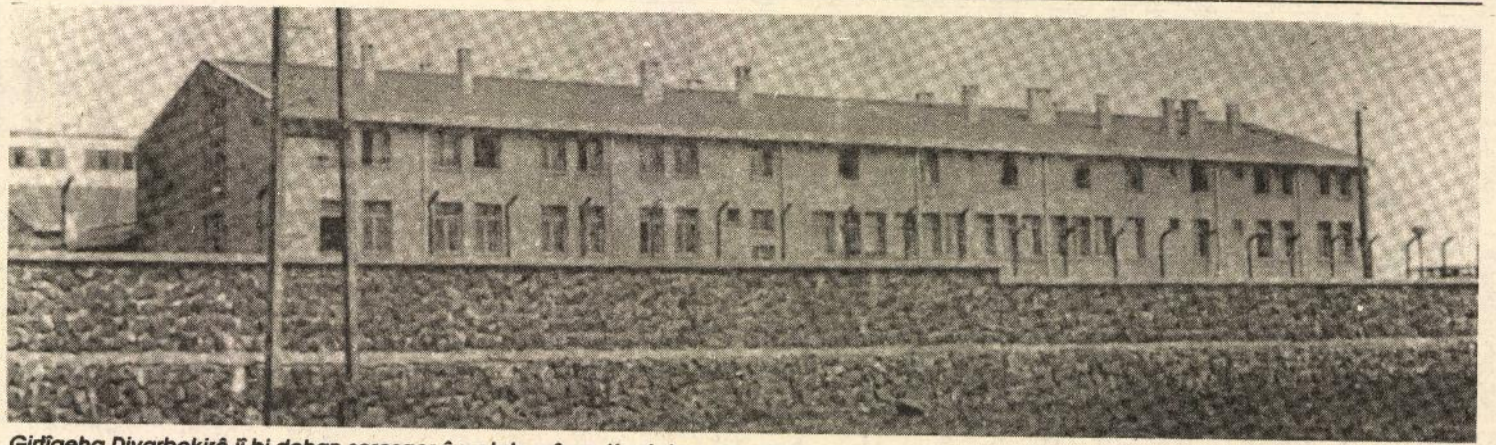
Serokwezîrê dewleta Tirk Süleyman Demirel, ji bo pêkhatina vê armancê geştek li Pakîstan û Îranê li dar xistibû. Li gor hin agahiyan; ji bo yekîtiyek wiha, bi Sedam re jî, hin danûstandin çêbûne. Ji dewletên ku heta niha ev teklîf li wan hatiye kirin, ji Siûdî Erebistan pê ve hemû deng didin yekîtiyeke wiha. Siûdî Erebistan heta niha ji bo yekîtiyê tu tişt negotiye. Hemû dewletên ku Kurdistanê dagir kirine, Kurdan li Rojhilata Navîn weke talûkeyek dinirxînin. Di nav van dewletan de, dijberiyên girîng hene. Hemû bi tirseke mezin destekên xwe digihînin hevûdin û her cara ku têkoşîna Kurd bi pêş dikeve, di nav van dewletan de, avakirina yekîtiyek tê rojevê.

Greva birçîbûnê dom dike

Greva birçîbûnê li zîndana Elezîzê gihîşte 45 rojan. Rewşa siheta girtiyên çiqas diçe xerab dibe.

Li Navenda Komela Mafê Mirovan jî, greva birçîbûnê ya ku ji hêla malbatên 9 kesên li qereqolan windabûbûn, dest pê hatibû kirin, gihîşte 10 rojîya xwe. Li Özgür-Der jî 15 kesên din ji bo piştgiriya van malbatan, ketin greva birçîbûnê.

Wekî din girtiyên zîndana Sağmalcılar jî, ji bo protestokirina operasyonên ku artêşa Tirk li başûrê Kurdistanê didomîne û ji bo piştgiriya greva zîndana Elezîzê dest bi greva birçîbûnê kirin. Li aliyê din, li zîndana Çankırı, midûrê zîndanê Celadet Özel gardiyên û leşkeran dişeyne bi ser girtiyên ve. Di van êrişan de du girtiyên bi navê xwe Alişan Turan û Maşuk Sami birîndar dibin.

Girfîgeha Diyarbekirê jî bi dehan şoreşger û welatparêzen Kurd daqurtandibû.

Qereqol mirovan dadiqurtînin

Navenda Nûçeyan— Îro li Tirkîyê û li Kurdistanê tu ewlekarîya jiyana mirovan nemaye. Roj nîn e ku mirovek ji hêla hêzên dewletê ve neyên kuştin. Roj nîn e ku di rojnameyan de li ser windabûna kesên a di bin çav de, nûçe dernekevin. Roj nîn e ku, mirovên destvala ji hêla “hêzên tarî” ve navrojê an jî êvaran neyên gulabarankirin.

Jixwe mafên mirovan îro ne li Kurdistanê maye û ne jî li Tirkîyê. Li Kurdistanê dewleta Tirk şerek gemar û kirêt li hember gelê Kurd dimeşîne û êrişên bê perwa dibe ser kesên sivil. Dewleta mêtîngêhkar qet qaidên şer ên navneteweyî li hember gerîla pêk nayne, ne heta ku li hember gelê Kurd bîne.

Li Tirkîyê jî êdî înfazên bêdarazî (bêmekemekirin) kuştinên di binên çav de û windabûnên di bin çavan de ji gelê Tirkîyê re normal tê. Lewre ev çespînen dewletê, her diçin zêde dibin. Bili mal-

batên kesên di bin çav de windayî û kuştî, deng ji tu kesî dernakeve. Ku ev çend rêxistinên demokratîk jî nîn bûna, rewş dê pirr kambax bûya.

Di van rojên dawî de jî, hejmara kesên di bin çav de winda û kuştî, zêde bûn. Kesên ku heta îro tu hay û agahek ji wan nehatiye stendin ên ku me karibû navên wan tespît bikin, ev in: Yusuf Erişti: 9 Adar 1991 (Hate girtin, di bin çav de winda bû)

Hüseyin Toraman: 23 Cotmeh 1991 (Ji hêla polîsan ve hate revandin, di bin çav de winda bû.)

Hüsamettin Yaman: 4 Gulan 1992 (Di bin çav de winda ye.)

Soner Gül: 4 Gulan 1992 (Di bin çav de winda ye.)

Hasan Gülünay: 20 Tîrmeh 1992 (Winda ye.)

Ayhan Efeoğlu: 6 Cotmeh 1992 (Ji malê, ji aliyê polîsan ve tê girtin, winda ye)

Tuğrul Özbek: 9 Cotmeh 1992 (Ji malê, ji hêla polîsan

ve tê girtin, winda ye.)

20 Cotmeh 1992 Serokê Partiya Keda Gel (HEP) a Mêrdînê Şehmus Çağra; der barê wi de tu agah nîn e.

30 Cotmeh 1992 Şehmus Aydın ji gundê Bakustan, girêdayî navçeya Stewrê ya Mêrdînê, ji hêla hêzên dewletê ve tê girtin, tu hay û agah der barê wi de nîn e.

Li bajarê Qersê, navçeya Mêrdînikê (Göle) Erkan Ersoy, Nûçeyanê rojnameya Özgür Gündemê yê Qersê Birkan Çelik, aqûbeta wî jî nayê zanîn.

Mirov bi hêsani dikare wê listeyê zêde bike. Lê bi ya me ev liste bi xwe jî, rewşa dewleta Tirk dide xuyan ku çiqas demokrasî lê heye.

Mirov di bin çav de, bi lêdan û îşkenceyan tîn kuştin. Lê ji bo kuştina wan hincet (bahane) hazir e. “Piyê wî şemirî mir.” “Qirîza qelp derbas kir”, “Ji ser kursî ket, serê xwe li tiştêk hişk xist” û hwd.

Lê kesên ku diçin deynê

xwe ji polis û cendirmeyên Tirk dixwazin û ji hêla wan ve tîn kuştin re dê çi bibêjin?

Minak li Bismil, Birol Savaş deynê xwe ji “uzman çavuşek” Tirk dixwaze, lê ji hêla wî ve tê kuştin.

Malbatên ew heft kesên ku tu hay ji wan nîn e hewldanê xwe ya ji bo hinbûna aqûbeta wan, zêde dikin. Serî li hemû meqamên Komara Tirk didin. Herî dawî jî Serokwezîrê Tirk Süleyman Demirel ziyaret kirin. Aqûbeta zarokên xwe jê pirsîn. Lê tu tiştêk girîng bi dest nexistin. Lewre bersiva Demirel wiha bû. “Zarokên we di berîka min de nîn e ku ez bidime we.”

Lê ev kesên ku “di bin çav de winda” dibin, di berîka Demirel ên “şefaf” de winda dibin. Ne di berîka li ser wî.

Ev rewş, tengasî û rizîbûna dewleta Tirk dide xuyan. Dewleta “Serî pûç e binî pûç e” tenê dikare bi darê zorê jiyana xwe bidomîne. Lê ta kingê dê bikaribe xwe bi vî rengî bijîne?

Rêxistina Efûyê ya Navneteweyî:

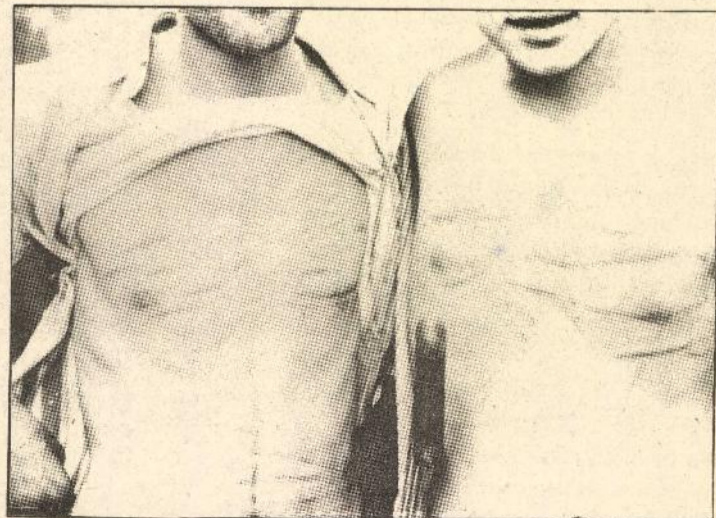
‘TC mesûlê cînayetan e’

Navenda Nûçeyan— Rêxistina Efûyê ya Navneteweyî, der heqê îhlalkirina mafên mirovan yê li Tirkîyê de, raporek weşand. Rêxistina Efûyê, kirinên TC yên di van demên dawî de, şîrove dika û hikûmeta Tirk di van bûyeran de berpirsiyar digire.

Rêxistin, li ser sozên hikûmeta koalîsyonê radiweste û wiha dibêje: “Hikûmeta nû, dema hate ser kar, bi taybetî li ser îşkencê rawestiya. Lê ev hikûmet jî, weke yên din, di vî warî de, tu tişt nekir.”

Di rapora rêxistinê de, bi giranî li ser îşkenceyê tê rawestîn û minakên girîng

têne diyarkirin. Mirovên ku îşkence dîtine û yên bi îşkenceyê mirine, yên bi awayên cure cure hatine

Rêxistina Efûyê ya Navneteweyî: “Hikûmeta nû, dema hate ser kar, bi taybetî li ser îşkenceyê rawestiya. Lê ev hikûmet jî, weke yên din, di vî warî de, tu tişt nekir.”

kuştin û windakirin jî, di raporê de bi girîngî cihê xwe girtine.

Rêxistina Efûyê, li ser hizb-î kontrayan jî wiha dibêje: “Di van 12 mehên dawî de, şiklê kuştinan guherî. Ji 100’î zêdetir Kurd, yên rojnamevan, politikvanên herêmî, endamên PKG (HEP)ê û yên din, bi awayên tarî hatine kuştin. Li gor tê gotin ev kuştin, ji alî rêxistineke ku navê wê Hîzullah e têne kirin. Lê ev kesên ku hatine kuştin hemû, berê bûne hedefên polîsan, hatine girtin û li wan îşkence hatiye kirin. Delîlên ku dicivin, nîşan didin ku, hêzên dewletê bi hindikahî, çav ji van cînayetan re digirin, an jî rê nîşanî vê hêzê didin û alikariya wan dikin.”

Ger dewleta me hebe memûrên me wê çawa bin?

Borzoo S.D.

Di sala 1979 an de piştî hilweşandina rejîma Şahê Îranê, ez jî wek sedan mirovên Îranî û Kurdistanî çûme welêt.

Welatparêzên Kurd dizanin ku dijminên me rojhilata Kurdistanê kiriye çar beşan. Beşek jî beşên Kurdistanê re dibêjin Azerbaycana rojhilat. Ez jî bajarekî vî beşî tîm. Dema ku ez çûm bajarê xwe, min dît ku di destên hemû Kurdên me de çek hene. Rojên pêşîn li dora me civiyan û gotinên nebaş û hêrsa xwe li dijî Tirkên Azerî digotin. Me sebeb jî wan pirsî, ewan got: "Fêrê dixin navbera me; tiştan nafirosin me." Vê derê gerek bêgotin ku pîrraniya mirovên bajêr (bajarvan) Tirkê Azerî ne, lê derdora bajêr Kurd in. Me dît ku Kurdên me dixwazin bi zora çekan heyfa (întîqama) xwe ya çend deh salên pêşîn jî, ji wan bistînin. Me jî wan re got, kuştin ne baş e. Em giş birayê hev in. Nezan û dijmin dixwazin navbera me xerabikin.

Em di vê demê de ditirsyan ku Şah careke din vege-re Îranê. Me bi merkeza Kurdistan, bajarê Mehabad re peywendî girt. Wan jî me re got SAVAK (MIT a Îranê) dixwaze gelên Îranê berde canê hev û nercheyê çêke. Ger Azerî we biêşînin jî hûn tiştêkî nekin. Ev bir û baweriyay jî aliyê mamosta Şêx Îzedînê Huseynî ve jî dihat gotin. Di hemû Îranê de herc û merc (anarşî) bû. Xelkê hesabên kevn jî hevûdin distandin. Rojê sedan kes bi destên hev dihatin kuştin. Me çend xwendekarên Kurd zû civinek çêkir û biryar girt, ku em jî bo kontrolkirina Kurdan di navçê de, divê em zû komîteyekê jî bo kar û barê wan di bajêr de vekin. Me bîna-yek (avahiyek) jî bo xwe girt. Milet li dor me kom bû. Eşîrên Celaliyan bûne yek. Wisa dizanibûn ku me serxwebûna xwe vergirtiye.

Yek car bi şahî û carna jî bi xemî hêsir ji çavên me dihatin. Me dizanî ku ev azadî pîrr dom nake. Lê gelê me yên vir bi çavên dewletê lê mêze dikirin. Mesele zor (pîrr) dirêj e. Ez dixwazim di vê demê de tiştêkî ji we re bêjim ku tu cara jî bîra min naçe.

Mirovekî me hebû, ew kal û ixtiyar bû. Di dema Komara Mehabadê de cendirmê komarê bû. Ev kalemêr du kurê wî yên hêja hebûn û niha jî hene. Berî ketina Şah, Tirkekî Azerî pezên xwe jî bo derbaskirina zivistanê tîne cem wî, heya ku bihar bi ser de were. Rojêkê pez li ciyê birr dibe û gur çend pezên wî Tirkî jî dixwin. Tirkê Azerî piştî demekê tê serî li pezên xwe bide. Jê re dibêjin ku guran çend pezên te xwarine. Ev bawer nake. Dibêje na, we pezên min dizîne. Yê Azerî diçe cem cendirmê Şah, ku ew jî Azerî ne gili (şikayet) dike.

Cendirmê têne gundê wî kalemêrî, wî bi du kurê wî ve digirin gelekî li wan dixin û îşkence dikin. Cendirmê dijmin bedêla pezên guran xwarî çend pezên wî Kurdî jê distînin û didin Tirkê Azerî. Yê Azerî pezên xwe kom dike û dibe mala xwe (ew jî gundekî dîr e). Şewata lêdanê û şewata pezên wî ku bi neheqî jê standine di dilê wî de dimîne. Ji tîrsa rejîma Şah jî nikare tiştêkî bike. Dema hatina Xûmênî û reva Şah tê. Leşkerên Şah di pîrr cihan de çekên xwe didine millet (gel) û direvin. Herc û merc dest pê dike. Hesabên kevn derdikevin meydanê. Azerî zor ji Kurdan ditirsin. Her du kurê wî kalemêrî tivingên xwe digirine destê xwe û diçin ji bo hesabên kevin.

Tirkê Azerî digirin, tîra wî lêdidin û pezên wî giştî jî xwe re tînin. Di navçê de bû deng ku Kurd Azeriyan talan dikin. Me jî ev tişt bihistin, lê me nizanibû mesele çî ye. Yê Azerî hate cem me şika-

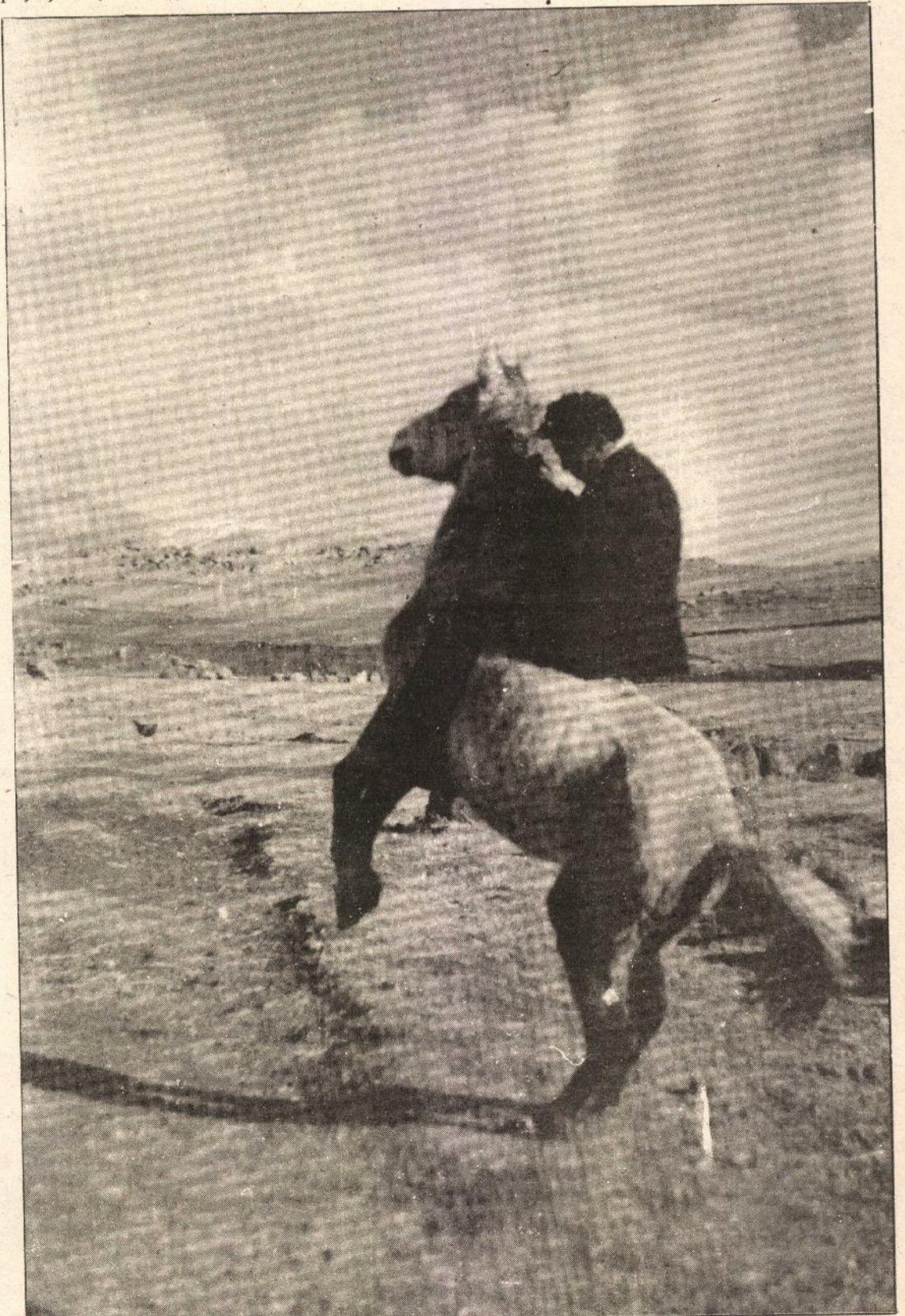
yet (gili) kir, ku filan kesî ez talan kirime. Me jî bo xatirê doza Kurdî ku nebêjin ew cerdevan in du pêşmerge li jîbekê siwar kir û şandin cem apê kalemêr. Her du pêşmergeyên me diçin mala apo, wî maç dikin, jê re dibêjin apo te dîsa çî kiriye? Dema ku apê kalemêr pêşmergeyên Kurd dibîne pêş de erdê (axê) maç dike, paşê jî bi çavên tijî hêsir her

du pêşmergeyan hemêz dike. Ji wan re dibêje kurên min xwesteka dilê min ev bû ku ez careke din pêşmergeyên Kurdistanê bibînim. Ez malê xwe, canê xwe û lawên xwe dikim qurbana we. Hûn çî dibêjin, hûn dizanin. Pêşmergeyên delal jî pezên Azerî yên ku cendirmeyên Şah bi neheqî jê standibûn didin apo û yên din (mayî) jî didin ê Azerî. Tirkê

Azerî dibêje:

"Allah bereket versin" û razî diçe.

Min dixwest jî vê bûyera rast (heqîqî) ku yek ji hezaran başî û xweşiyên neteweyên serbixwe ne, bidim xuyakirin ku ger em xwedî dewlet bin, dîtina mirovên me yên xwedî erk (wezîfe) û gelê me, yên di gel hev çawa be. Azadî û rizgariya gelê me, wê çiqas şîrîn be.

Siwarekî Kurd li gundekî Rewanê.

Dema ez mirim, li rêça (dewsa) min negerin; ji ber ku ez bayê azadiyê me.

Ernesto Che Guevara

Çima tu nabî 'Beranê Bisko û di nav pezê bavo de namînî'

Çend roj berê ji qulika derî re posteya min hat, ez ber bi deriyê eywanê (salonê) ve çûm, posta ku hatibû min girt û lê mêze kir. Posta ku hatibû çend heb zerf bûn. Ji van zerfan yek jê rojnameya Armanç bû. Min zerf vekir rojnameya Armanç jê derxist, hejmara sed û sîh û yek (131) jê bû. Bi mereq min rûpelê wê vedan, çavê min bi nivîsa Riza Polat ket, sernivîsa wî "Eger beranê bisko ba, wê li nav pezê bavo ba". Ev nivîs li ser sê ronakbîrên Tirk hatibû nivîsandin Xwendevanê ezîz wek hûn ji pê dizanin, ji van ronakbîran yek di rojnameya Özgür Gündemê de her roj nivîsan dinivîsîne, yên din ji di rojnameya Yeni Ülke de nivîsan dinivîse, herdu ronakbîr ji piştgiyariya Kurd û Kurdistanê dikin.

Xwendevanê heja, dema ku min ev nivîs xwend, ez gelek pê qehirim. Riza Polat, ji berpirsiyarê rêxistinê yek ji wan bû. Bo ku wextekî min ji baweriya xwe bi vê rêxistinê anibû. Min di nav vê rêxistinê de kar kir û birîndar bûm û niha ji li ser sandaliya bi tekerlek rûniştîme. Piştî dozdehê ilonê ya cûnta faşist, wan welat terk kir, derketin Suriyê. Piştî çend sal jî, hêdî hêdî rêxistinê belav kirin. Xeynî sê-çar endamên komîta merkezî, kes nema û ji xwe re dibêjin "em partî ne". Yanî pêşengiya karkeran dikirin. Min mêze kir rêxistinê meşandinê karê vana nîn e, min dev ji rêxistinê ber da. Lewma ez zaf pê qehirim û mecbûr mam ku ev nivîs binivîsinim.

Riza Polat! Rêxnegirtina te ne ciddî ye. Eger rêxistinê te di şûna PKK de wilo xurt bûya û Haluk

Gerger jî di rojnameya rêxistinê de we de nivîs binivîsandin, ez bawer nakim ku te rexne lê bigirtana. Lewre ev zihniyet, zihniyeta rizgariya welat nîn e, zihniyet, zihniyeta eşîratî ye. Eger zihniyeta rizgariya welat bûna, te rexne li Haluk Gerger nedigirt. Kurd jî û Tirk jî pê dizanin ku Haluk Gerger û Yalçın Küçük Tirk in. Lê îro di Kurdistanê de şereki çekdarî heye, hindik be ji ev herdu ronakbîr, li diji dewleta faşist di rojnameyê Kurdan de nivîsan dinivîsin.

Riza Polat, te xwe bîr kiyê ku, heta doh rêxistinê we li dû Partiya Komunîsta Tirk (TKP) û hin çepê Tirk digeriya, bo ku rêxistinê we nas bikin û piştgiyariya we bikin. Çi ji destê we dihat we dikir. Dinya hemû pê dizane ku, TKP berê jî hebûna Kurdistanê qebûl nedikir û îro jî nake. Dema ku rêxistinê we "Sol Birlik" çêkir. (programa Sol Birlik rezaletek bû) wê çaxê te rexne li çepê Tirkan nedigirt. Nav rêxistinê de dema ku hin heval li diji "Sol Birlik" derdiketin, digotin "Wek rêxistinê gere em berê di gel çepê Kurdan cephe çêkin. Dû re li gel çepê Tirk re."

Riza Polat û pirraniya hevalê xwe li dij derdiket. Digot "Bi çêkirina Sol Birlikê" e wê dinya rêxistinê me nas bike, ev ji bo rêxistinê me baş e."

Riza Polat, tu berpirsiyarê rêxistinê karker bûyî û rêxistinê te pêşengiya karkeran dikir û baweriya rêxistinê te ya bi marksîzmê jî hebû. Çawa ku serokê Yekîtiya Sovyet û Gorbaçov derket holê, xwest ku reformê li diji marksîzmê pêk bîne, te û serokê xwe, we çepik ji Gorbaçov re lê

dixist û baweriya te ya sosyalizmê nema û heta tu dijîti jî dikî. De qurban ev çi ye, êdî tu behsa internasyonalîzmê dikî. Bavê diya xwe, ev dozdehê ilonê, hûn berpirsiyarê rêxistinê, hemû revîyan derveyê welat. We hemû dost û hevalên xwe yên rêxistinê, ewên ku di zindanan de bûn, ewên ku li derve bûn, we di cih de hiştin û revîyan Suriyê. Hûn rojekê xwedî li dost hevalên xwe derneketin. We tola şehîdê rêxistinê xwe û yên Kurdistanê di cih de hişt. Hûn bi wê ji neman, we hemû qadroyê rêxistinê xwe, tek tek kişandin kuçê û kolanê Ewropa. Hûn bi wê ji neseqin, ji rehetiyê û bêkariyê, we ji hev û du xuy (kıcık almak) kir û we rêxistinê xwe belav kir, li sûka Stockholmê hûn digerin û kêfa xwe dikin.

De lawo, qurban Riza, PKK vegeyariya-welat, ev heşt sal in ku, şerê çekdarî dide û bi hezaran şehîdê xwe ve di nav gelê xwe de ye. Doza Kurdistanê dimeşîne û tola hemû şehîdên Kurdistanê digire.

Tu û rêxistinê xwe jî biçin Welat de şer bikin, wê çaxê ewê hin ronakbîr piştgiyariya rêxistinê te jî bikin. Kesî bi we negirtiye, yê ku bixwaze şer bike Kurdistan bo wî hemêza xwe vekirîye. Lê tu û rêxistinê xwe, çi dikin?

We "Sol Birlik" a xwe ji bîr kirîye, we gazî "SODEP" e jî dikir, bo cepha diji faşîzmê.

Bavê kalê xwe, wa ye li welatê me xwîn laşan dibe, ki piştgiyariya me bike qey xirab e?

Riza qurban, çima tu nabî "beranê bisko û li nav pezê bavo namînî." Tu ji xelkê re dibêji.

Mihem Hîmbelîj

Îmam xwe şaş kir polîs ew kaş kir

Li Tirkîyê carna bûyerên wilo di-qewimin ku, bi rastî mirov, di şîrovekirina van bûyeran de, şaş û mat dimîne.

Dewlet bi xwe, nav li xwe kirîye laîk. Lê di nav kadroyên dewletê de, qala laîsîzmê jî, weke gunçek mezin e. Lewre ev çendîk û çend sal in ku, bi politîkayên dewletê yên durû, kevnepereştên olperest, di hemû daîreyên dewletê de, cihên herî bilind û girîng bi dest xistine. Ji ber ku dewlet, van kevnepereştan, weke taqozê dihesibîne û li hember pêşveçûnên pêşverû dide pêş. Ev herdu alî jî, li gor he-

sabên xwe, hevûdin dixapînin û ji bo pêkanîna armancên xwe bi kar tînin.

Yek ji saziyên dewletê, yê ku di bin hikmê kevnepereştan de ye jî, emniyet e. Olperest di nav polîsan de, gelek bi rêxistin in. Ev bûyerê li jêr jî, tîkiliyên polîsan bi din re, bi awayekî balkêş eşkere dîke.

Li Çanakkalê (ku bajarekî Tirkîyê ye û li bakurê rojava ye) îmamêk, nivê şevê jî nişkav ve ji xewa xwe ya şîrîn şiyar dibe, li saeta xwe dinêre û bi lez ji paşila pîreka xwe derdikeve û berê xwe dide camiyê. Weke her car azana

xwe dixwîne, limêja xwe dîke û bi dilxweşiya ku peywira (wezîfa) xwe pêk aniye, ji nû ve berê xwe dide paşila pîreka xwe.

Îmamê reben, ji nû ve, lê îca bi gurme gurma derî şiyar dibe. Dibêje "Xwedê xêr ke" û derî li van mêvanên nivê şevê vedike û bi carekê polîs wî zêft dikin. Îmam hê bi meselê nizane, lê piştî ku wî dibin qereqolê û çend sîle lêdidin, fêm dîke ku, di şûna pênc û nîvan de, li yek û nivê şevê azan xwendîye. Bi vî awayî jî, polîs bi îmam didin fêmkirin ku, di dinê îslamê de, efûkirina xeletiyên bi vî rengî nîn e.

TÎR

Musa Anter

Xal Musa, to ganî remayîşê dizdan bidînî

(ZAZAKÎ)

Ma şarê teberî herçî xeberan verrenêdanî. Ma hergû roj xêlê wextê xwi danî xeberan. Çimey xeberanê ma, çend rojname û kovarî, çend radyo û televizyonî û ge ge zî telefon û faks î. Helbet xeberî tewir bi tewir î. Xeberî estî çaxo ki, kê goştarenî pelê kê bibî, kê a hing di keyfan ver o firenî. Xeberê anasarênî moral danî kê, bawereyê kê xurt kenî, şewqê xebatî vêşî kenî û kê xebatî ro sur benî. Labelê kê tim û tim xeberanê weşan nêşnawenî. Xeberî estî ki, kê cadi wişk û wa'd kenî. Xeberî estî ki qesbareyê kê daxnenî û hewnê şewan kê rî heremnenî. Çi heyf ki nê zî xeber î û ma yînî zî eşnawenî. Nê xeberan ra ya tewr nêweşî zî, xeberê kişiyayîşê

Mi nê Xatiran di di ki, Xal Musa çendeyî qedr û qîmet dano ziwan û millatda xwi. Mi nê Xatiran di di ki, Xal Musay semedê welat û milletey xwi çi ezê û sêfley diya. Mi nê Xatiran di, xoriyey roşanbîrey Xal Musay di. Û mi nê Xatiran di di ki, Xal Musa roşanbîrê çaxê xwi no.

Televîzyoney Tirkan kişiyayîşê Xal Musay heze yew xebera bol normal va. Reaksiyono mino verên; mi xwi var di rojnamey Welatî akerd û Xal Musay geyrewo. Xal Musa qulçikdê xwi di bi. Hezey verên peymiriyaynî. TÎR di namê nuştada cê Aqil û Mantîq o. Xal Musa na nuştada xwi di behsê deluyey (xintey) dewletî keno. Xal Musa neheq niyo helbet. La eke dewletî zir delu nêba Xal Musay kişena!

Kê zaf xeberanê televîzyon û radyoyanê Tirkan bawer nêkenî. Aw semed ra ez yew embazî rî telefon akeno û ez wazeno bizano gelo na xeberî zur a ya rast a. Embazo ki ez derî telefon akeno, nê aşmandê peyanan di, çend aşmî keydê Xal Musay di mendbi. Embaz vano: "Dewleta Tirkan, Xal Musa kîştî." Ez hinî mecbur maneno merdîşê Xal Musay qebul biko.

Mi namey Musa Anterî xorteyda xwi di eşnawitibi. Qimil, Birîna Reş û Musa Anter tê reyra telafûz binî. 1987 ra pey, yew yew nuştî û roportajê cê rojname û kovaran di vecaynî. Labelê mi hetanî XATIRAY cê nêwendibî, derheqê cê di yew zanayîşê mino vêşî cinê bi. Bi Xatiran mi yo newe re keşf kerd. Xatiranê cê mi ser o gelek tesîr kerd. Eke kê raşt vacî, mi heyânî ay wextan nêzanaynî no emir di, yew mêrdimê ehendey jîhat û zanaye ma miyan di esto. Mi a gam ra pey Xal Musay ra hes kerd. Ez mutewaziyey û canmêrdey Xal Musay, ez roşanbîrey û bawerey cê, nê Xatiran ra bander biya (musaya). Mi nê Xatiran di di ki, Xal Musa çendeyî qedr û qîmet dano ziwan û millatda xwi. Mi nê Xatiran di di ki, Xal Musay semedê welat û milletey xwi çi ezê û sêfley diya. Mi nê Xatiran di, xoriyey roşanbîrey Xal Musay di. Û mi nê Xatiran di di ki, Xal Musa roşanbîrê çaxê xwi no.

Wexto ki Yeni Ülke û ti ra pey Welatî dest bi weşanê xwi kerd, Xal Musa hinî hergû hewte mêmanê ma bi. Roj bi roj hezey gelek wendoxan, ez biya tîryakî cê. Bi rojname Özgür Gündemî Xal Musa hina vêşî nîzdî ma bi. Mi hema hema hergû roj Xal Musa wendî.

J. Espar
(domahîk esto)

Polîtîkayên kevin îflas kirin. TC polîtîka diguhere.

'Li her derê û bi her awayî şer'

Navenda Nûçeyan- Dewlet, li Kurdistanê û li Tirkîyê li hember têkoşîna Kurd, li gor bernamêya xwe ya nû "li her derê û bi her awayî şer" (topyekun savaş), dest bi şerekî dorfireh û gemaştir kiriyê. Ev şer, xwe di van bûyerên dawî de eşkere kiriyê. Hikûmeta koalîsyonê, weke hikûmeta şerê taybetî kar dike û bi her awayî di bin fermana leşkeran de ye. Îro li Kurdistanê qirkirinek bi giştî tê meşandin. Gund, navçe û bajarên Kurdistanê têne hilweşandin. Lê ji tu derê û bi tu awayî deng dernayê. Berpisiyarên şerê psikolojîkî kontrolê xistine destê xwe. Çapemenî, bûyeran nanivîsîne, rêvebirên dewletê ji bo xapandina raya giştî û dinyayê listikan li dar dixin û meydan ji leşkeran re maye.

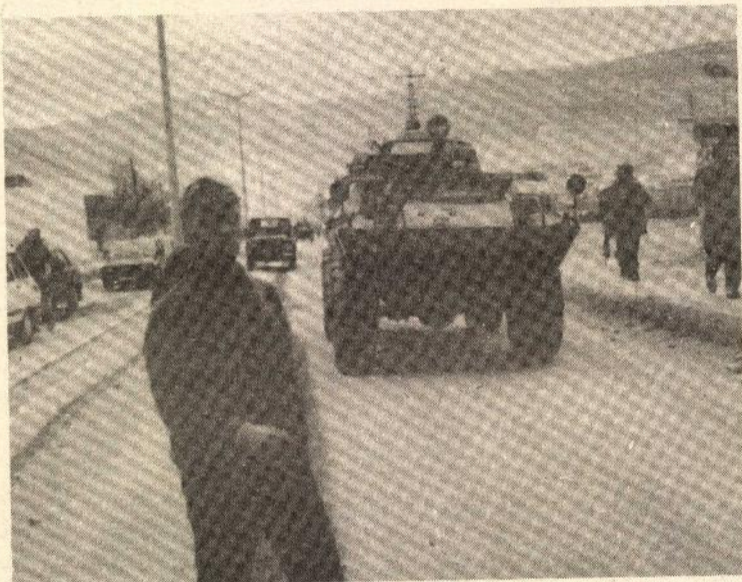
MGK û ŞERÊ PSİKOLÔJİK

Saziya Ewlekariya Neteweyî (MGK), bi metodên Amerîka li Kurdistanê û Tirkîyê, ji bo tunekirina serhildana Kurd, li aliyek bi her celebî kuştin û windakirina mirovên welatparêz didomîne, li aliyek bi hilweşandina gund, navçe û bajarên Kurdistanê qirkirinek bi giştî dimeşîne û li aliyek jî, bi şerê psikolojîkî dixwaze xwe heqdar nîşan bide û kirinên xwe veşêre. Yek ji armancên şerê psikolojîkî jî, demoralîzekirina gel û ji têkoşînê dûrxistina xelkê ye.

Îro di politikaya MGK'ê yê şerê psikolojîkî de, hin tiştên nû xuya dibin. Heta niha, di meşandina şerê psikolojîkî de, bingeheke teorîk nîn bû. Dewlet vî şerî bi dizî û ji bo veşartina kirinên xwe bi kar dihanî. Piştî ku ev şer eşkere bû û kete rojêya raya giştî, diviyabû ku jê re bingehek bê avakirin. MGK bi xwe ev kar da ser milên xwe û li gor bernamêya xwe, di vî warî de, dest bi xebatê kir. Pêkanîna yekemîn, amadekirina pirtûkeke bû. Ev pirtûk niha tê amadekirin. Li gor beyanên wan, dê di pirtûkê de, bi wêne û nivîs, bûyerên hin deveran, weke ku PKK'ê kiribe bêne nîşandan û PKK bê tewandarkirin. Ev pirtûk, dê bê pere were belavkirin. Xuya ye ku, wê ev pirtûk bi darê zorê di nav karê û karmendên dewletê de, bête belavkirin. Li aliyê din, ji bo welatên Ewropa jî, bernamêyek hatiye amadekirin. Li gor vî bernamêyê, dê ji bo televîzyonên Ewropa program werin amadekirin û bi pere li van televîzyonan bêne weşandin. Naveroka van filîman jî, dê her wek yê pirtûkê bin. Dewlet, niha bi televîzyona Alman "SAT 1" re di bazariyê de ye. Xuya ye, dewlet ji bo vî

MGK polîtîkayên nû tesbîl dike.

Leşker, polis û kontrgerîla van polîtîkayan diceribîne.

karî butçeyek mezin veqetandiyê. Lewre di televîzyonên Ewropa de, weşandina programên wiha bi pereyekî mezin pêk tên.

Di van amadekariyan de, tiştekî balkêş derdikeve holê. Ev pirtûk û filîman ne ji alî zanîngeh, akademî an jî zanyaran ve, lê rastê rast ji alî MGK'ê ve têne amadekirin. Lewre, armanca amadekirina van pirtûk û filîman, xapandina raya giştî û dinyayê ye, pisporên vî karî jî, di nav MGK'ê de ne û ev kes, ji mektebên şerê taybetî yên li Amerîka derketine.

Televîzyona ku bi taybetî, ji Kurdistanê re weşanê dike, bi navê xwe "GAP" jî di xizmeta MGK'ê de ye. Di vî qenala televîzyonê de, bi taybetî propagandaya dewletê û hêzên wê tete kirin. Li dijî PKK'ê û gerîlayan, nûçeyên ne rast têne weşandin. Ji bo bêtêsîrkirina gel, filîman bê bingehek û vala têne bijartin. Û GAP, weke navendeke asîmilyonê tê bikaranîn.

TEWRÂ ÇAPEMENIYÊ

Çapemeniya Tirk, di vî şerê psikolojîkî de, alîkarê dewletê yê herî mezin e. Di nav rûpelên rojnameyan de, nûçeyek rast nayê dîtîn. Hemû nûçe bi tandansa MGK'ê têne amadekirin û li dijî daxwaziya MGK'ê tu tişt nayên

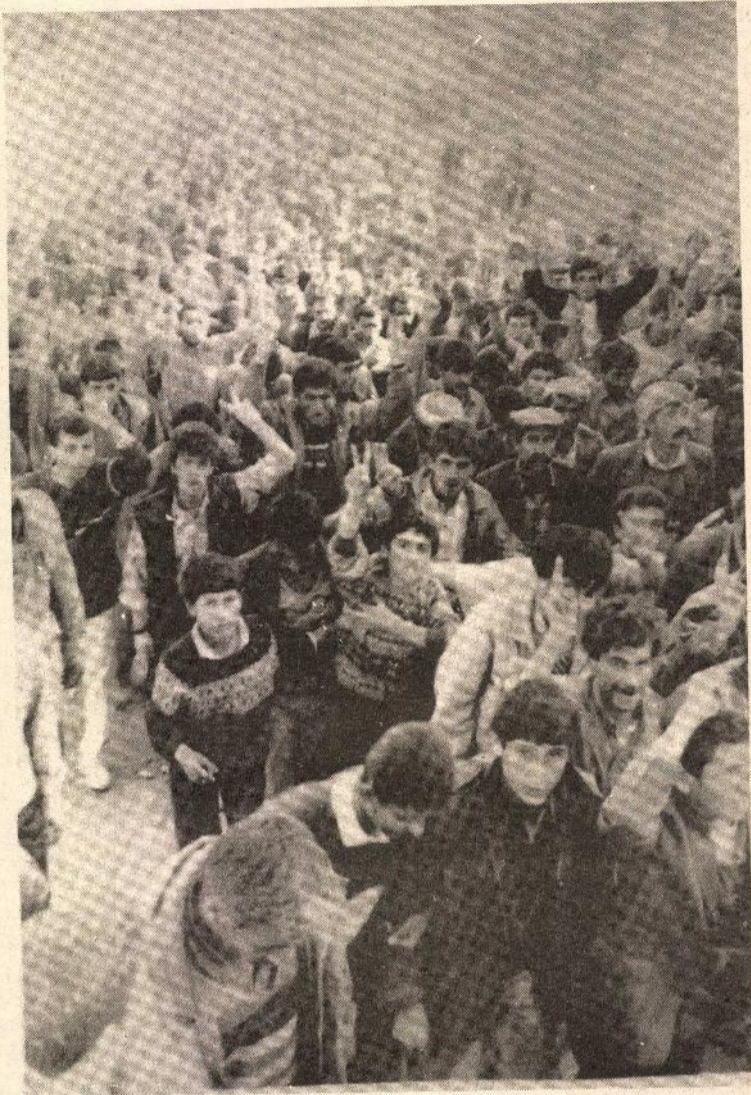
nivîsin.

Nûçeyên wan, mîna belavokên MGK'ê ne, mîna ku navenda nûçeyên wan, di avahiyên MIT'ê de bin. Bi rastî jî, têkiliyek xurt di nav wan û MIT'ê de heye.

Nivîskarên qorziyên (quncikan) van rojnameyan, îdeologên dewletê ne. Dewlet, di hemû kirinên xwe de, pêşî fikra van nivîskaran(!) distîne. Dû re, dema dewlet bi hovîtiyê mezin bi ser gelê de diçe û qirkinan pêk tîne, paqijîya vî gemarê jî, dibe karê van nivîskar û rojnameyan. Bi awayekî din, mirov dikare bibêje ku, ev mirovên rûsê, mîna mişkên di lexeman de, xwe bi pisîtiyan xwedî dikin, ew bi vî peywira (wezîfa) xwe, valahiyeke girîng(!) dadigirin.

PAQIJÎYA HUNDÎR

Dewlet weke ku di şerê başûrê Kurdistanê de, li hember gerîlayan, serfiraziyeke mezin bi dest xistibe, dest bi propagandaya paqijîya hundir kir. Li gor dewletê, li Başûr piştî gerîla hatibû şikestîn, îca dora gerîlayan Bakur bû. Dawî sedemê vî propagandayê eşkere bû. Hêzên dewletê, li Cizîrê jî, weke Şîrnex, Çelê, Pasûr, Varto û gelek cihên din, bi tanq û topan agir reşand

Gelê Kurdistanê polîtîkayên nijadperest berteref dike.

ser avahiyên xelkê. Di vî bûyerê de, ji malbata Çağırğa 10 kes hatin kuştin, 14 kes jî birîndar hene. Gelek avahî, dikan û erebe jî, di vî gullebaranê de, xesar dîtin, bi 10 an kes jî di bin çav de ne.

Bûyer, bi êrişeke PKK'ê dest pê kir. Panzerê leşkerî, li hêla taxa Cûdî, pêl mayinek gerîlayan dike û 12 tîmên tene kuştin. Leşker, ji şerê bi gerîla re direvin û berê xwe didine xelkê. Bi tanqên Alman û topan agir direşînin ser malên xelkê, di vî navê de, gulleylek topê li avahiya malbata Çağırğa dikeve û ji wê malbatê 10 kes tene kuştin.

Li Cizîrê, bi deh hezaran kes, bi dirûşme (slogan) û protestoyek girseyî cenazeyên xwe veşartin.

Li Hênê (Hani-Diyarbakır) jî, hejmarek zêde gerîla, bi ser navçeyê ve girtin.

Tabûra leşkerî, avahiya emniyetê, PTT û gelek avahiyên din bi çekên giran kutan.

Dawî der û dorê şûbeya leşkerî girtin û ji bo yê di hundir de ne derkevin derve bang li wan kirin. Lê tu kes ji hundir derneket. Li ser vî, gerîla vî avahiyê gullebaran kirin û 8 kes di vî avahiyê de hatin kuştin. Di vî navê de, grûbek gerîla jî riya Hênê digirin û panzerên ku tene alîkariyê, dikevin kemîna gerîla û

têne îmhakirin. Li vir jî 3 heb polis tene kuştin.

Li gor daxuyaniya PKK'ê ya Serleşkeriya Eyaleta Amedê, di vî bûyerê de, ji zêdeyî 100 leşkerî hatine kuştin.

Di cenazeyê, ew polisên ku li riya Hênê hatibûne kuştin de, polisên Diyarbakır bi slogan û êrişan meşek li dar xistin û avahiya HEP'ê gullebaran kirin. Çend malên din jî, ji gulleyan polisên nesibê xwe standin.

Li Şîrnexê jî, 2 qereqol ji alî gerîla ve hatin hilweşandin û li seriya 20 leşkerî hatine kuştin.

Bi van êrişên gerîla jî xuya dibê ku dewlet, di bernamêya tunekirina gelê Kurd de û di şerê psikolojîkî de îflas kiriyê. Di şerê bi gerîla re de jî xwe nikare bigire û ji ber vî ye ku, piştî her êrişê berê xwe dide gelê bê çek û wan qir dike.

AJANSA BERXWEDAN'Ê

Rastagahdarkirina gel jî, xalekî herî pêwîst e. Ji bo gel nekeve bin bandûra propagandayên dewletê divê bi nûçeyên rast werin agahdarkirin. Bi vî awayî gel, bêhtir bi hêzên têkoşînê ve tîngirêdan. Bi baweriya, me, dê ajansa nûçeyan a Berxwedanê, valahiyeke girîng dagire û bibê navgîna rastagahdarbûnê.

Mebûsên HEP'ê ketin greva birçîbûnê

Navenda Nûçeyan- Mebûsên PKG (HEP)'ê dest bi greva birçîbûnê kirin. Her 18 mebûsên PKG'ê roja 12'ê Mijdarê ji bo protestokirina zilm, zordarî, qedexekirin û şerê qirêjî yê ku dewleta Tirk li hember gelê Kurd didomîne, ketin greva birçîbûnê.

Bi destpêkirina grevê re mebûsên PKG'ê daxuyaniyek belav kirin. Di daxuyaniya xwe de sebebê vê grevê bi kurtî wiha tînin ziman

"Îro li Kurdistanê zilm û zordariyek li dijî mirovahiyê tê meşandin. Di serdema me ya ku bi aşî û peymanan mafên mirov û gelan tên naskirin de, dewleta Tirk hemû riyên demokratîk li pêşya çareserkirina pîrsa Kurdî û mafê mirovan digire. Em wek nûnerên gelê xwe ketine Meclîsa Tirk, lê qene mafê axaftinê jî, ji

me re nayê hiştin. Çiqas cara me xwestiye û hewl daye xwe ku hin pîrsgirêkên girîng binin ziman bi awayên cure cur rê li me hatiye girtin. An der heqê me de daweya îdamê hatiye vekirin, an em ji ser kursiyê meclîsê bi kotek anîne xwar, an jî, ji aliye çapemenî û berpirsiyarên dewletê ve gotin û daxwazên me yê mafdar hatine berevajî kirin û em wek endamên PKK'ê dane naskirin."

Mebûsên PKG'ê, di daxuyaniya xwe ya 10 rûpelî de li ser îmhakirin û şewitandina gundan û qirkirina rewşenbîr û welatparêzên Kurd jî bi dirêjahî disekinin û tengasiyên ku rêvebirên dewletê derdixin pêşya çareserkirina pîrsgirêka Kurd protesto dikin.

Di dawiya belavoka xwe de mebûsên PKG'ê wiha dibêjin:

"Dema em dixwazin bi ser mesele an jî problemekê ve herin da ku çareser bibin, wezîfedarên dewletê yê sivil an jî resmî tenezul nakin ku bersiv ji bidin me, me wek mebûs nahesibînin, ji ber vê yekê tu feyda me di nav van şertan de nagihîje kesên xwedî problem, ew êdî zehf zîrarê me digihîje wan. Armanca me ew e ku hemû gelên ku li Tirkîyê dijîn, bibin azad û wekhev. Ji bo pêkanîna şertên biratî, wekhevî û demokrasiyê, em dest bi greva birçîbûnê ya demnesî-norkirî dikin û bala raya giştî û hemû komele û rêxistinên demokratîk dikşînin ser vê rewşa girîng û hemû kesên helwestkar vedixwînin piştgiyîya vê hewldana me ya mafdar."

Mebûsên ku ketine greva birçîbûnê ev in:

Orhan Döğan, Ahmet Türk,

Selim Sadak, Ali Yiğit, Leyla Zana, Sırrı Sakık, Nizamettin Toğuş, Zübeyir Aydar, Mahmut Uyanık, Mahmut Kılınc, Remzi

Kartal, Mehmet Sincar, Hatip Dicle, Sedat Yurttaş, Mehmet Emin Sever, Naif Güneş, Muzafer Demir, Mahmut Alınak.

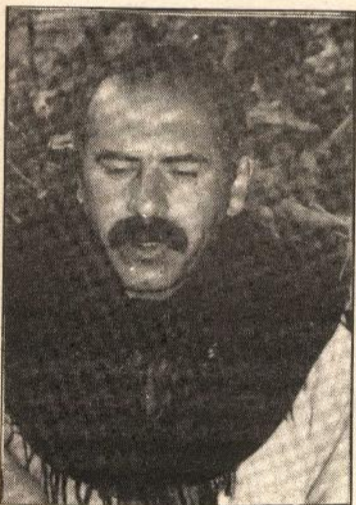
DGM îdama 12 endamên HEP'ê dixwaze

Navenda Nûçeyan- Serdozgeriya Dadgeha Ewlekariya Dewletê (DGM) ya Enqerê, der barê kongreya awarte ya PKG (HEP)'ê de, ku di 19 Îlona 1992 an de li Enqerê çêbûbû dawê vekir.

Serdozgeriya DED (DGM)'ê îdamkirina 12 endamên partiya PKG'ê yê dixwaze û wan li gorî qanûnê bingehîn (qanûnê esasî), xala 125. dadirizîne.

Ji wan kesên ku îdama wan tê xwestin sisêyên wan niha girtin. Ên ku girtinê û der barê wan de ev biryar hatiye dayin; Harun Çakmak, Kemal Okutan, A.Ccbar Gezici, Feridun Yazar, Felemez Başboğa, Güven Özata, Hemit Geylani, Şakir Aytay, Sultan Uysal, Sabahattin Özaslaner, Mustafa Demir, M.Kemal Öztürk. Li Hüseyin Turhallı û Serhat Bucak digerin.

Osman Öcalan: 'Pêşmerge bê bawerî şer dikir'

Osman Öcalan

Navenda Nûçeyan- Kumandarê Xarkurê yê Qerargeha Navendê Osman Öcalan li ser lihevhatina di navbera PKK'ê û Cepha Kurdistanî de çêbû, xeber da. O.Öcalan di hevpeyvîna ku Özgür Gündem, roja 10'ê Mijdarê pê re çekir de rojnameyên Tirkîyê bi çewt agahdarkirin û berevajîkirina rastîyan sûcdar dîke.

Öcalan di hevpeyvîna de bi kurtî wiha dibêje: "Ji bo ku zêde xwîn nerije em li hev hatin. Dijmin bi komployan dixwazin berê gelê Kurd bide hev û wan bi hev bide kuştin, da

ku ev komplo negihîjin meqêda xwe em li hev hatin. Ji bo ku em vê fîretê nedin dijmin, lazim bû me di navbera hêzên Bakur û Başûr de yekîtiyekê dameziranda."

O.Öcalan li ser sebebê şer jî wiha dipeyive: "Ev şer ji berê ve hatibû plankirin, hêzên Başûr ji aliye Enqerê ve dihatin ajotin. Pêşî Telabanî û Berzanî gazî Enqerê kirin, dû re ew dawetê Waşington kirin. Ew dawet û hevdiîtinên wan bi temamî ji bo tasfiyekirina PKK'ê bû. Şertên ku me di vê lihevhatinê de qebûl kirin, berî şer

jî, ji aliye me ve dihatin qebûl kirin, bes niyeta Cepha Kurdistanî ne lihevhatin bû. Wan şer dixwest, tevî hemû daxwazên me yê aşî û biratiyê wan hin tiştên din derxistin pêşya me û êrîşî ser me kirin. Ji wan kirê, wê karibin me di nav hefteyekê de teslîm bigirin, lê li hember me, wan xwe negirt û gazî ordiya Tirk kirin. Ne tenê ordiya Tirk, Hêza Çakûç "Çekiç Güç" jî alî wan dikir. Lê dîsa jî, me heta dawî li ber xwe da û PDK û YNK mecbûr man şer sekinandin û me dest bi hevdiîtinên lihevhatinê kir."

Di vî şerî de ordiya Tirk wek garanê bê rêk û pêk dihatê bi ser me ve û nizanibû şer bike.

Carna deh gerilayên me 300 heb ji wan tar û mar dikirin. Zêdeyî 2 hezar û 500 leşkerên Tirk di vî şerî de hatin kuştin.

Pêşmerge jî, di vî şerî de bêyî dilê xwe şer dikir, bi taybetî pêşmergeyên YNK'ê nedixwestin şer bikin, ji ber ku diditin bi dijmin re bûne yek û şerêkî bê armanc dimeşînin. Lê me zanibû em mafdar in, ji ber vê yekê, me bi bawerî û bi dil şer kir û em bi ser ketin."

Kurd heyfa derengmayînê hiltînin

Swêd, Welat- Rojên hîlbijartina Meclîsa Neteweyî nêzik dibin. Ev roj 20, 21 û 22'ê meha Mijdarê ne.

Çalakiyên ji bo Meclîsê têne kirin ber bi roja hîlbijartinê ve gurrît û tekûztir dibin.

Heftiya ku li bajarên Swêdê çend civîn neyên kirin û berendam, propagandaya Meclîsa Neteweyî nekin tune.

Civînen têne çekirin germ in, bi minaqeşan dagirtî ne û heycana wan bê qedar e.

Berendam û hemwelatîyên me li derveyî welat û li vir li Swêdê heyfa derengmayîna salan û sedsalan hiltînin û ji kêfa

Meclîsê re lingên wan erdê nagire.

Di civînen mezin de, berendam xwe didin nasandin, axaftin û xwenasandinên wan bi zarav û devokên cihê dibînin. Hin bi Kurmancî, hin bi Soranî û hin jî bi Behdînanî qise dikin. Hin ji wan Zaza ne, hin Kurmanc in û hin jî Soran in. Hin ji Kerkûkê hin ji Urmiye, hin ji Xaxo û Qamişlo ne, hin ji Mereşê, hin ji Kurdên Enebolê, hin ji Amedê, Batmanê, Şirnex û Nisêbinê ne.

Demokrasiya civînan, tolerans, tehemul û rêzdariya ji hevûdu re xurt e, balkêş e û hêjayê gotinê ye.

Xelk dipirşe, berendam bersivê didin, rola meclîsê, wezin û giraniya meclîsê, mane û nave-roka meclîsê, ferqa ve meclîsê ji ya Başûr, ji pîrsên esasî ne û dabêşên munaqeşê ne.

Her civîn dibe qasetên video dibe belge û wesîqe. Em li Kurdistanê Centrumê rûniştine û li civînen meclîsê bi hev re li video temaşê dikin. Heta niha 21 heval ji bo Meclîsa Neteweyî muracat kiriye. Axaftin û xwenasandinên wan berdewam in. Niha Karwan Caf qise dîke. Karwan ji başûrê Kurdistanê ye û li bajarê Kerkûkê hatiye din-yayê.

Karwan di çend xalên zelal de ferqa nav Meclîsa Başûr û Meclîsa Neteweyî dixê ber çavan û kêmasiyên Meclîsa Mesûd û Celal dihejmêre: "Ev meclîs ne Kurdistanî ye, ji heştan yekê gelê Kurd temsîl nake. Mesûlê şerê nav gerîla û pêşmerge ye. Meclîsêk xwedî sûc û xwedî guneh e. Ev meclîs bi emrên derve çêbûye û ne serbixwe ye. Lîska dewleta Tirk û împeryalizmê

ye."

Bi dû Karwan re Seyidxan Anter xuya dibe. Dora Seyidxan Anter e. Di destên wî de rojnameya Welat heye. Rojnameyê bi destê çepê hildide. Di pelê ewil de wêneyeke Mesûd, Celal û Hikmet Çetin berbi kamerayê dibê. Seyidxan Anter agir li xiyaret, paşverûtî û hevkarîya bi împeryalizmê ve dîbarîne û gotinên xwe wiha diqêdîne. "Mîrin ji ku de tê bila bê."

Berendamên din jî; Robîn û Nevîn Rewşen, Sebrî Akman, Mele Osman, Reşo Nergîz, Fexrî Reşîf, Silêman, Semra, Xidir, Beşîr, Salih û Mîrhem jî, ji awirên cihê û hevûdu temam kir, li ser mesela Meclîsê, şev û guhertinên dawî disekinin û xwe didin nasandin.

Her civîn bi Ey Reqîb diqêde. Civîna dawî jî wiha dibe.

Turgut Atalay hat birîndarkirin

Navenda Nûçeyan- Serokê Belediya Amedê Turgut Atalay, ji alî 3 kesên ve bi êrîşek hate birîndarkirin. Di vê êrîşê de, parêzgerê Atalay hate kuştin, şofêrê wî jî birîndar bû.

Êrîş roja 12.11.1992 an, êvarê saet di 22.30 an de pêk hat. Êrîşkar pêşî erebeyê Atalay gullebaran kirin. Dawî jî bombe avêtin erebeyê. Turgut Atalay û şofêrê wî bi birîndarî rakirin nexweşxanê. Ji alî mirinê ve talûkeyek nîn e.

Rojnameyên Tirk, ev bûyer wek livbaziyeke PKK'ê dinirxînin. Lê, êrîş ji alî kîjan hêzê ve hatiye kirin, ne diyar e.

PÊNÛS

Amed Tigrîs

Stenbol û demokrasî

Tirkiye welatekî seyir (ecayip) e. Neteweya Tirk bi xwe seyir e. Hilbijartina belediyan a dawî seyirbûna Tirkiyê careke din baş da xuyakirin. Di vî warî de bajarê Stenbolê bû seyir û seyrangeha Tirkiyê. Stenbol bajarê Tirkiyê yê herî mezin e. Lingekî Stenbolê li Asya û lingê din jî li Ewropa ye. Tirkiye bi Stenbol dibe Ewropî. Stenbol Ewropa ye. Stenbol bajarê dîrokî û kulturî ye. Navenda zanîn û kultura Tirk û Ewropîyan a hezar salan e. Stenbol bajarekî endustrî ye. Navenda karkeran e. Bajarekî ilm, îrfan û proleterya ye. Bi kurtasi bajarê Stenbolê, pîvana zanyarî û demokrasîya Tirkiyê ye.

Lê..

Lê, Stenbola Ewropî, navenda zanîn, kultur, ronakbîr

Li Tirkiyê kemalîzm pûç bûye. Genî bûye dirize. Piştî 70 salî, dîsa dixwazin careke din xilafetê binin Tirkiyê. Stenbol û Tirkiye dikare bi paş ve vegerin xilafetê. Lê gelê Kurd bi îdolojîk, politik û eskerî piştî kemalîzmê şikandiye.

û proletaryayê, di hilbijartina borî de bûbû navenda milîtarîzmê. Navenda partiya Özal ANAP'ê. Lê niha bû navenda fanatîzmê dinî. Navenda Partiya Erbakan. Partiya Refahê. Ev hilbijartina dawî nîşan dide

ku bajarê Stenbolê careke din dixwaze bibe paytexta xilafetê. Bajarekî wek Stenbol ku navenda Ewropa ya Tirkiyê, navenda entelektuel û navenda çîna karkerên Tirk be û ew bi xwe bibe navenda milîtarîzm û ya fanatîzmê. Xwedê Konya, Çorum û bajarên Anatolên din ji Erbakan re bihêle (!) Lê pîroz bê (!)

Stenbol nîşana demokrasîya Tirkiyêye, nîşan û pîvana zanîn û hişyarbûna çîn û qadên ronakbîr û proletarya Tirkiyê ye. Nîşan û pîvana kozmopolîtîzmê ye. Di bingehê xwe de, yê gunehkar, ronakbîr û pêşengên çîna karkerên Tirk in. Ew heta îro li dijî dewleta xwe, polîtîkayeke radîkal, gelêrî nedane pêş xwe. Bi taybetî di van 70 salên dawî de, li dijî Kemalîzmê derneketine. Heta li ser navê şoreşgerî û pêşverûtiyê, kemalîzmê bi awayeke dizî û eşkere parastine û diparêzin. TKP û partiyên destbirakên wê çîna karker û xebatkar, 70 salî li ser navê komunîzmê û sosyalîzmê sîstema kevneperest parastin. Bi belevbûna Sovyetê re, hinek ji wan xwe belav kirin û hinek jî raste rast di nav partiyên sîstemê de dest bi kar kirin û dikin. Karker, xebatkar û ronakbîrên Tirk, ji salan ve zehmetiyên rêxistineke bi îdeolojî polîtîkayeke serbixwe û şoreşgerî dikîşînin.

Gelo çî ferq di navbera partiya Demirel û ya Erbakan de hene? Qet! Gelo ji Refahê heta Partiya Karkeran a Doğu perinçek çî ferq di nav wan de hene? Bersiv dîsa heger qet nebe jî, lê gelek ferqên biçûk hene. Di bingehê xwe de, hemû kemalîst in. Mîsakê Milîst in. Hemû Tirkên musulman in. Hemû dagirker û kapîtalîst in. Ma ne ev Erbakanê musulman bû ku di hilbijartina giştîya borî de, bi faşîstê Turkeş re hevkarîyê kir.

Li Tirkiyê kemalîzm pûç bûye. Genî bûye, dirize. Piştî 70 salî, dîsa dixwazin careke din xilafetê binin Tirkiyê. Stenbol û Tirkiye, dikare bi paş ve vegerin xilafetê. Lê gelê Kurd bi îdolojîk, politik û eskerî piştî kemalîzmê şikandiye. Dê di demekê nêz de wî bixe gorê. Lê, xilafet jî li xwediyê xwe pîroz be. Ka Tirk demokrat bûn? Ewropayî bûn? Bi boyaxkirina porê zer û çavên şîn û qerewat girêdanê tu kes nikare bibe Ewropî. Ewropîbûn mantelîtet e. Kemalîzm mantelîteteke paşverû û nijadperest e. Tucarî nikare bibe Ewropî.

Pêşgotina 'Rûpelên Elfabeyê'

Konê Reş

Da ku em serwestî çîroka berhevkirina elfabeya Kurdî Latîni bibin, hêja ye ku em pêşgotina ku Celadet Bedirxan di serê pirtûka bi navê "Rûpelên Elfabê" ya ku wî berhev kiriye û di sala 1932 an de, li Şamê çap kiriye di bin hejmarê "2" an de ji pirtûkxana Hawarê û hem jî di Kovara Hawarê de, hejmarê "13" an çap kiriye ku em bixwînin, hingê emê xweşik serwestê çîrokê bibin, de ka werin bê Mîr çî dibêje:

"Bi şeş hejmarên Hawarê yê pêşîn me hin rûpelên elfabê belav kiri bû, bi wan rûpelan me, himê elfabeya Kurdî-Latîni û ji xwendê û zanayên Kurdan, fikrên wan li ser elfabeyê pirsyar dikirin. Ji ber wan rûpelan sed û pêncîh dest mabûn. Min dil nekir ku ew rûpelên ha wanda bibin. Min ew dane hev û çend rûpelên din bi ser xistin û pê kitêbokek hate pê. Ev kitêboka ha, bira elfabeya Kurdî a pêşîn e, ku nişê dawiyê lê fedgirin (vegerin) û pê bizanin ka pêşiyên wan di çî tunchiyê de elfabeya pêşîn dabûn çapkirin. Ji bona pêkanîna çermê wê diviyabû, ku çend rûpelên din bikevin pêşiyê.

Bi vê hincetê, min dil kir ji xwendevanên xwe re berpêkirina elfabeya me bi kurtî gili bikim (ango li ser bixavim).

Ev elfabeya hanê, ku îro em zmanê xwe pê dinivîsînin paşîya xebateke salînen dirêje.

Di sala 1919 an de, me dabû Çiyayê Meletyê. Em ketibûn nav eşîra Reşwan. Mecer Nöwel (İngilizce) jî di gel me bû. Mecer zarê nivro dizanibû, dixebitî ku hinî zarê bakur bibe û ji xwe re her tişt dinivîsand. Min jî hin medhelok, stran û çîrok ber hev dikirin.

Carinan me li nivîsarên xwe çavên xwe digêrandin, dixwendin û diedilandin. Min bala xwe dida Mecer, bi lêvkiyên biyanî, lê bê diwarî destnivîsa xwe dixwend, lê belê ez, heta ku min (û, 9) jî (o, 9) û (î, 5) jî (ê, 5) hi derdixistin, diketim ber hezar dişwarî, ma çîman...? Ji ber ku Mecer bi herfên Latîni, lê min bi herfên Erebi dinivîsandin.

Ser vê yekê, di cih de min qirara xwe da û ji xwe re bi herfên Latîni, elfabeyek lêkanî (pêkanî).

Edin minê bikariya destnivîsa xwe paş hezar salî be jî bê dişwarî (dijwarî) û weke xwe bixwînim, ji ber ku her deng cihê-cihê li ser kaxezê dihate sekinandin.

Lewra ku di elfabeya Latîni de tenê (26) herfên serxwe hene û di zimanê Kurdî de deng ji bîst û şeşan bêtir in, gelek herfên hevedudanî ketibûn nav elfabeya min, weke:

ceh, ou, ai

Ji xwe, di zarotiya xwe de, wextê min di dibistanan de, dixwend û hinî herfên Erebi û Latîni dibûm, tiştê hebû ku min di çavê xwe re dikir û ji bona herfên Erebi, di dilê xwe de digot: Ev elfabeya welê ye ku dengin dide xwendin ku nayên nivîsandin û Latîni yekcar vajiyê wê ye, herfin dide nivîsandin ku nayine xwendin.

Belê fikra min di babeta van herdu elfabeyan de ev bû, bawer bike, bi vê fikra ku min ji zarotiya xwe re di serê xwe de xwedî dikir keta (kêfa) min ji herfên hevedudanî re ne dihat.

Hingî ji zmanên ku bi herfên Erebi nayine nivîsandin min Yûnanî, hinekî Frensîzî û elfabeya Rûsî nas dikirin. Hema di cîyê de, rabûm herçî herfên hevedudanî ji elfabeya xwe derxistin û li şûna wan ji elfabeya Yûnanî û Rûsî herfinên serxwe existin.

Bi vî awayî min elfabeyêke bi "Sih û Şeş" herfên serxwe existîbû destê xwe.

Wekî em vegeryan hatin Stenbolê bi vê elfabeyê min kitêbeke elfabeyê û ferhengeke biçûk nivîsand û ji bona çapê kar kiribûn. Lê mixabin ne ew elfabê, ne jî ew ferheng, îro ne di destê min de ne.

Di sala "1925" an de di gel hin nivîsarên min ên din gehîştine heta pêşberî Mehkema Xarpûtê.

Sala 1924 an de, li Elmanayê min careke din çavê xwe li elfabeya xwe gerand, hûr lê mêze kir û mideke xweş li ser xebitîm. Min bala xwe dida û didî ku ev sê texlît herf qenc li hev nedihatin, herfên Yûnanî û

Mîr Celadet Bedirxan

Rûsî yekrengiya elfabeyê xerab dikirin. Ji wê pê re tê de du herf hebûn ku ji me re ne gerek bûn. Ji lew re min elfabeya xwe ji nû ve senifand: Herfên zêde jê avêtin, hin herfên Latîni bilindê li wan bar kirin û di şûna herfên Yûnanî û Rûsî de existin. Bi vî awayî elfabeyêke bi "Sih û Çar" herfan û yekreng hate pê.

Ez paşê jî bi elfabeya xwe mijûl bûm. Lê hetanî ku Tirk elfabeya xwe belav kirin -1928- ya me weke xwe dima û tê de me tiştêkî bingehî nediguhert. Min her tiştên xwe pê dinivîsandin û nasên xwe re dida zanîn.

Wextê Tirkan elfabeya xwe belav kirin, me dit ku di dengên hin herfan de, elfabeyên me ne mîna hev in. Dengin hebûn ku Tirkan ne bi wan herfên ku me nîşan kirine, lê bi herfinên din nîşan kiribûn.

Herwekî me berê jî çend çaran gotibûn, ji bona hêsankirina xwendina nivîsarên me, ji Kurdmancên Tirkiyê re, me dengên hin herfan bi hev guhertin û her çend hebû, me ew çend elfabeya xwe xist nêzingî elfabeya Tirkan.

Ji gotinên jorin qenc xuya xebateke "Sêzdeh salin" e, gora zmanê Kurdî gora dengên zmanê me ye. Herê ev elfabê berî "Sêzdeh" salan hatiye nivîsandin û gora zmên û dengên wî, hin bi hin edilî û ket halê xweyê îro.

Berî û piştî belavkirina elfabeyê, min fikrên gelek kesan pirsîn û gotinên hinekan bi kêrî min hatin. Di nav wan de, mirovinên yekcar nexwenda jî hebûn.

Ji lew re ez vê elfabeyê, ji keda xwe bêtir keda mîletê xwe dihesibînim û pêşkêşî wî dikim. Jixwe herçî yê wî ye, ji yê herkesî hêjatir û spehtir e."

Celadet Ali Bedirxan
28 ê Çerya paşî 1932
Taxa Kurdan Şam

'Ber-Ha' damezirî

PKK bi navê "Ajansa Xeberan a Berxwedan" ajansêke xeberan damezirand. Heta niha ji bi awayekî periyodîk li Ewrûpa rojnameya Berxwedan derdixist. Der heqê vê ajansê de, di daxuyaniya xwe ya ku li navenda rojnameya Berxwedan a li Dusseldorfê ye de, dîtînen xwe wiha pêşkêş kirin.

"Bakurê Kurdistanê û Rojhilata Navîn ji aliyê stratejiyê ve di nav mîzînen dinyayê de, cihekî pîr girîng digire. Ji ber vê yekê ji armanca her yek hêzên li herêmê ewê ku, hemû livbazî li gor berjewendiyên wan pêk werin. Lewre ji mirov der heqê bûyerên li herêmê de nabe xwedî agahiyên rast û objektîf. Bi taybetî ji, şerê li Kurdistanê û rewşa wê ya îro bêsansur derbasî xeberên ajansan nabe. Jixwe welatên împeryalist weke ku di xeberan de, ji objektîfîbûnê, durbûna wan ne bes be vêca xeberan tevî bi awayekî derewîn pêşkêşî gel dikin û di vî babetî de dibin wasîte ji şerê psikolojiyê re."

Berpirsiyarê ajansê ji bo vê xebata xwe û pêkanîna wê ji wiha dom dîke. "Li temamê Kurdistanê û Rojhilata Navîn nûçegihanên (mûxabîrên) me ji bo vê xebatê amade û rêxistinî dar in, çî bûyer bibe di cih de emê temamê dinyayê bi awayekî objektîf agahdar bikin. Em niha li Ewrûpa û li bakurê Amerika jî rêxistinîdar in."

Ajansa xeberan a Berxwedan, ji vê hefteyê û pê ve dest bi xebatên xwe kir.

Pirtûkên bi zincîrkirî

Fûara TUYAP'ê (Yekîtîya Weşankarên Tirkiyê) di 6ê Mijdarê de li Qesra Raxistgehê a Stenbolê vebû. Nêzîkî 250 weşanxane beşdarî fûarê bûne. Fûar wê hefteyê dom bike. Di standa weşanxaneyê Yurt de 13 pirtûkên Îsmail Beşikçi yê ku ji aliyê DGM'ê ve hatibûn komkirin bi zincîran girêdabûn û raxistin.

Weşanxaneyê Melsa jî, pirtûka Abdullah Öcalan 'Kadın ve Aile Sorunu' û ya İsmail Beşikçi 'PKK Üzerine Düşünceler' her yek ji wan wek nimûne raxistibûn. Roja yekşemê polisên siyasî li standa weşanxaneyê Melsa, Yurt, Kaynak û Yön geriyên û pirtûkên Abdullah Öcalan, İsmail Beşikçi û Musa Anter kom kirin. Polîsan jî Melsa İlyas Burak, muxabîrên 2000'e Doğru û Tevhid girtin. Piştî vê bûyerê weşanxaneyê tev de standên xwe girtin û bi çepikan polis protesto kirin. Bi saetek şûn de girti berdan. Di 11'ê Mijdarê de İsmail Beşikçi jî bo çapemeniyê civînek çêkir û komkirina pirtûkan protesto kir.

Çend gotin li ser 'Kevoka Spî' û rewşenbîrtiyê

Mazhar Günbat

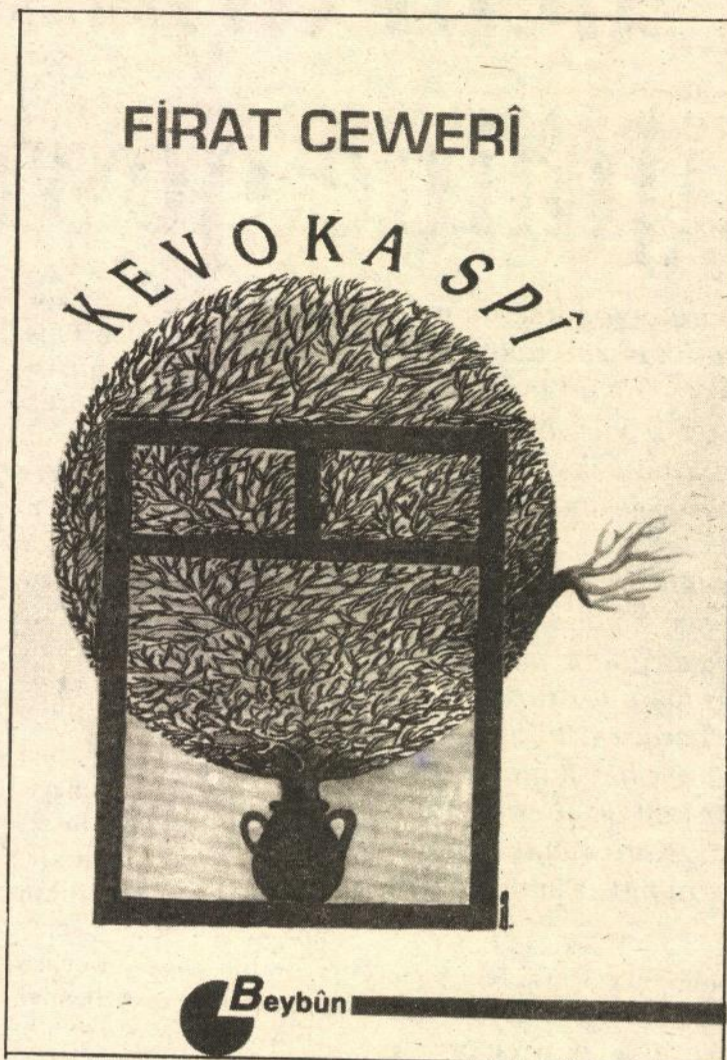
Kevoka spî pirtûkeke çîrok û serpêhatiyan e. Di pirtûkê de heft çîrok hene. Heta niha pirtûkên di vî rengî de pîr derneketine. Çîrokên di pirtûkê de êdî zehf li ser rewşa rewşenbîrên Kurd ên bi kompleks, nexweş, biyaniyê xwe û gelê xwe sekiniyê û têkilî û jiyana wan a berdayî û sînî, bi awayekî komîk û rexnegirî tîne ziman. Di hin çîrokan de jî, li ser evîn û hesret, ji bo welêt hatiye rawestîn.

Di vê nivîsê de em dixwazin pirtûka Cewerî ji aliyê naveroka wê ve binixînin û çend gotin jî, li ser rol û peywira nivîskarên Kurd bibêjin. Her berhem divê li gor dem û rewşa ku tê de hatiye afirandin, were nixandî. Hêjabûn û pêwîstbûna berhemekê, girêdayî şert û pîrs-girêkên jiyane ne. Girîngiya pîrs-girêkan jî, ji bo her welat û gelî diguhere.

Pîrs-girêkên ku ji bo Ewrûpiyan di dereceya heyatî de ye, dibe ku ji bo gelê Kurd, ji aliyê girîngiyê ve talî be. An jî pîrs-girêkeke ku berî deh salan ji bo gelê Kurd ji aliyê girîngiyê ve di dereca yekemîn de bû, dibe ku di şertên Kurdistanê îro de ji rojevê derketibe û tiştêkî zêde ifade neke.

Îro gelek nivîskarên Kurd ên bê rexistin, ku li Ewrûpa dijîn; an problemên psikolojîk, ên ku edî zehf ji bo Ewrûpiyan pîr girîng in an jî problemên Kurd ên ku îro girîngiya xwe wînda kirine, dinixînin û li ser wan serê xwe diêşînin.

Rewş û problemên ku di "Kevoka Spî" de cih girtine, her çiqas girîng bin û çareserkerin û nixandina wan pêwîst be jî, dema rewş û şertên Kurdistanê îro li ber çav bînin girtin, hingê babetên ku Firat Cewerî li ser sekiniyê, di kerteyê girîngî û pêwîstiyê de talî dimînin. Wisa xuya dîke Cewerî jî wek gelek

Kevoka Spî, rewşa rewşenbîrên Kurd bi awayekî komîk û rexnegirî tîne ziman.

nivîskarên Kurd ên li Ewrûpa dijîn hinek di bin tesîra jiyana Ewrûpa de maye.

Ew bi xwe bi van çîrokên xwe, van rewşenbîran, bi awayekî ironîk rexne dîke, lê dema mirov bi giştî li ser berhemên Cewerî disekine, dibîne ku ew jî, problemên psikolojîk û intelektûel ên rojavayî derdixe pêşya hemû probleman û dikeve nav eynî çewtiyên van rewşenbîrên Kurd ên ji problemên gelê xwe dîrketî.

Cewerî hinek tişt û problemên pîr girîng zêde îhmal dîke an jî qet li ser wan nasekine.

Helbet tu kes formuleke vekirî ji bo çareserkerina probleman jê naxwaze, bes qet nebe tesbîtîkirina sebebên wan pêwîst e. Cewerî, tenê li ser encama pîrs-girêkan disekine û komîkbûna rewşenbîran pêşkêşî xwendevanan dîke.

Em li vir naxwazin bibêjin ku edebiyat divê çareserkerîna hemû pîrs-girêkên civakê ji xwe re bike wezîfe û em nabêjin bila tenê çend problemên bîngêhîna ên bi siparîş deyne ser milê xwe, ji xwe mafê tu kesî jî tune edebiyat û hunerê bi qeyde û formulên teng û şablonî çeper bi-

ke.

Lê, li aliyê din mafê tu nivîskar û hunermendî jî tune ji hinek berpirsiyariyên rewşenbîrî û welatparêzî bireve.

Wezîfe û berpirsiyariya edebiyat û hunerê her gelî mecbur e li gor şert û problemên heyî bîne tesbîtîkirin. Hunermend û nivîskarekî Kurd, we divê bila bi devê xwe çivîkan bigirin, we divê ji bila ji aliyê hemû komele û rêxistinên Ewrûpî ve bîne xelatîkirin û takdîrîkirin, ji bo gelê Kurd ew bi nêzîkbûn û berpirsiyariya xwe ya têkoşîna neteweyî û azadiya gelê xwe tîne nixandî.

Îro ku li Kurdistanê her roj bi dehan mirov bîne qetîlîkirin, gund û bajar bîne şewitandin û hilweşandin, çiya û deştên Kurdistanê bîne bombebarankirin û di welatê xwe de mafê jiyane jî gelê Kurd re neyê hiştin û tevî vê jî, kesên ku xwe rewşenbîr û nivîskarên Kurd dibînin, qet nekevin nava gelê xwe û bi dil û can xwe nedin têkoşîna gelê xwe van problemên bîngêhîna neyîn ziman û tenê hin babet û meseleyê talî her dem derxin pêşya yê bîngêhîna, hingê huner û jêhatîbûna wan bi kêrî gelê Kurd nayê û ji bo gelê Kurd bê mane ye, belkî jî zerar e.

Gotînen me nayên wê maneyê ku ev pîrs û pîrs-girêkên talî divê nebin babeta pirtûk û lêkolînan. Helbet divê hemû pîrs-girêkên bîne nivîsandin û nixandî, lê lazîm e ku şert û problemên ku gelê Kurd îro tê de dijî baş bîne tesbîtîkirin û li gor girîngiya xwe divê rêza yekemîn, duyemîn an jî dehemîn bigirin.

Bi taybetî îro, ev ji bo me lazîm e, ji ber ku gelê Kurd îro di rewşeke pîr dijwar de ye.

Nivîskar û hunermend çiqas bi problemên gelê xwe ve dakevin wê qiymet û hêjabûna wan jî hewçend zêde bibe.

Çalakiyên Navenda Çanda Mezopotamya

Navenda Nûçeyan- Navenda Çanda Mezopotamya, ji bo ku çalakiyên xwe yê hunerî, wêjeyî, wêneyî...û çandî bi gel bide nasîn û gengeşîyan (munaqeseyan) li ser gelemşeyên çalakiyên çandî li dar bixe, di navbera rojên 14.11.1992- 21.11.1992 an de hefteya çandê amade dîke.

Rêveberiya Navenda Çanda Mezopotamya, pêvajoyê wiha şîrove dîke. "Îro li Kurdistanê çandake nû tê avakirin. Ev jiyana gelê Kurdistanê azad dîke. Mirov, di vê jiyane de azad dibe. Li şûna nemirovahî, koletî û zordestiyê, nixê mirovî yê payebilind tîne bicîhkirin. Tevgera a-

zadî ya Kurdistanê, rîya mirovahiyê vedîke." Û sebebê kirina hefteya çandê ji wiha tîne ziman. "Navenda Çanda Mezopotamya, ji bo li pîrsên pişê, wêjeyî û çanda Kurdî gotûbêj bête kirin û ji bo pêşangeha çalakiyên komên xwe yê hunerî, konferanseke çandê amade dîke."

Bernameya "Heftaya Çandê" jî wiha ye. 14.11.1992. Vebûna Pêşangeha Wêneyê Cih: Navenda Çandê saet 13.00

A. Memedoğlu, M. Nayır, F. Bilge, S. Danişman, A. Yaşar, A. Aksu.

16.11.1992: Panel/ Apê

Musa. Cih. Enstîtuya Kurdî saet 17.00

17.11.1992: Dia: Mirov û Jiyana li Kurdistanê. Cih: Navenda Çanda Mezopotamya

18.11.1992: Hevpeyvîn li ser muzîka Kurdî/ Pêşkêşkirina stranên. Cih: Navenda Çanda Mezopotamya

19.11.1992: Hevpeyvîn li ser wêneya Kurdî. Cih: Navenda Çanda Mezopotamya.

20.11.1992: Şahiya Zarokan Cih: Pendik Atatürk Kültürevi saet 19.00

Vebûna Konferansa Çandê Cih: Pendik Atatürk Kültürevi Saet: 11.00

Koma Serhildan: Folklor A-mede: Saet 18.30

Şanoya Jiyana Nû: Mirin û jiyana (Leystika du perdeyê) saet 19.00

Koma Serhildan: Folklor Pirinê (Adıyaman) saet 20.30

Navenda Çanda Mezopotamya, ji salekî zêdetir e ku hatiye damezirandin. Navend, di navbera vê demê de gelek çalakiyên çandî bi rê xistiye. Xebatan, derbarê, sînema, şano, govend, muzîk, çalakiyên wêneyî, dagirtina kasetên Kurdî, derxistina kovar û pirtûk, çêkirina şev û turneyan de kiriyê û hin jî çalakiyên wê berdewam in.

Dinya alem dijminê kewê ye kew dijminê qewmê xwe ye!

Ji her demê bêhtir, dema kirina vê pirsê ye îro: Gelo çima hêzên Başûr ku dixwazin xwe mîna pêşengên tevahiya Kurdistanê nîşan bidin, her dem ji şerê birakujiyê re têr û xurt in? Bi dehan sal, di nava xwe de xwîna ku rijandin, serdestiya Baas'îyan li ser gelê me tundtir û xurttir kir.

Kurdino! Merdino! Namerdên dijminan nebin! Lûleyên çekan bizivîrînin ser dijminê herî mezin Tirkîyê! Hîna heta du sal berê programa kemalîzmê têkbirina nav û nîşana Kurd û Kurdistanê bû. PKK'ê, bi wê bergirî û hilawistina xwe ya merdane vê pîlanê tîk bir, ji qurmê hilweşand. Me çî car sûd û kelkek ji serîtelandinê nediye. Divêt dirûşma Kurd heya rizgariya serhildan be. Xwe nexapînin. Dijmin çî car nebûne dost.

Bavê Berzan

Ji zemanên kevin, hetanî roja îroyîn, sedemeke gelekî eşkere û diyar a parçebûna me Kurdan ev bûye, ku me her dem kevir biriye ji bo lêkirina kokelên dijminan. Me bi vî awayî, mala dijminên xwe ava û ya xwe jî xerab kiriye. Her weke kewê...

Werin li naziyên dîrokê binihêrin: Kew, ji nav sewal û heywanan, dawera (sîmbol) jîna siruştaya welatê Kurdan e (!) Nêçîrvan, kewê xwe yê kedî difirînin û xwe li kemîne ditelînin. Hingê kewê nêçîrvanan diçe nava kewên din û wan dixapîne ber bi kemînen nêçîrvanan dihêne. Kêm candarên ser ruyê erdê, vê bêbextiyê li hogir û hempayên xwe dikin. Kew vî tiştî bi hêsani dîke. Her wisa jî, kêm gel û mîletên çîhanê, vî tiştî bi serê xwe de dihênin. Lê ji bilî me Kurdan... Em jî vê bêbextiyê bi hêsani dikin. Her weke kewên xwe, bi dijminê xwe re, li dijî gelê xwe bi çavgirî şer dikin.

Ji her demê bêhtir, dema kirina vê pirsê ye îro: Gelo çima hêzên Başûr ku dixwazin xwe mîna pêşengên tevahiya Kurdistanê nîşan

bidin, her dem ji şerê birakujiyê re têr û xurt in? Bi dehan sal, di nava xwe de xwîna ku rijandin, serdestiya Baas'îyan li ser gelê me tundtir û xurttir kir. Hîna ji biran neçûye ku ji hev re digotin: Mistek aw/ Mistek co/ Bimrî caşî Bekirî Co!

Û caşî şêst û şeş... Paşê berê xwe dan Kurdên Rojhilatê û vêca bi wan re xwînrijiya birakujiyê kurtir kirin. Ew jî têr nekir, di serê payiza 92 an de, bi ferman û dîrektîfên Amerîka û bi payende û hempayiya leşkerên Tirk ve, êrişê birin ser hêzên Kurdên Bakur. Xwedê mirov ji van kewan biparêze! Çî kew, çî kew? Kewên wisa nadîde!

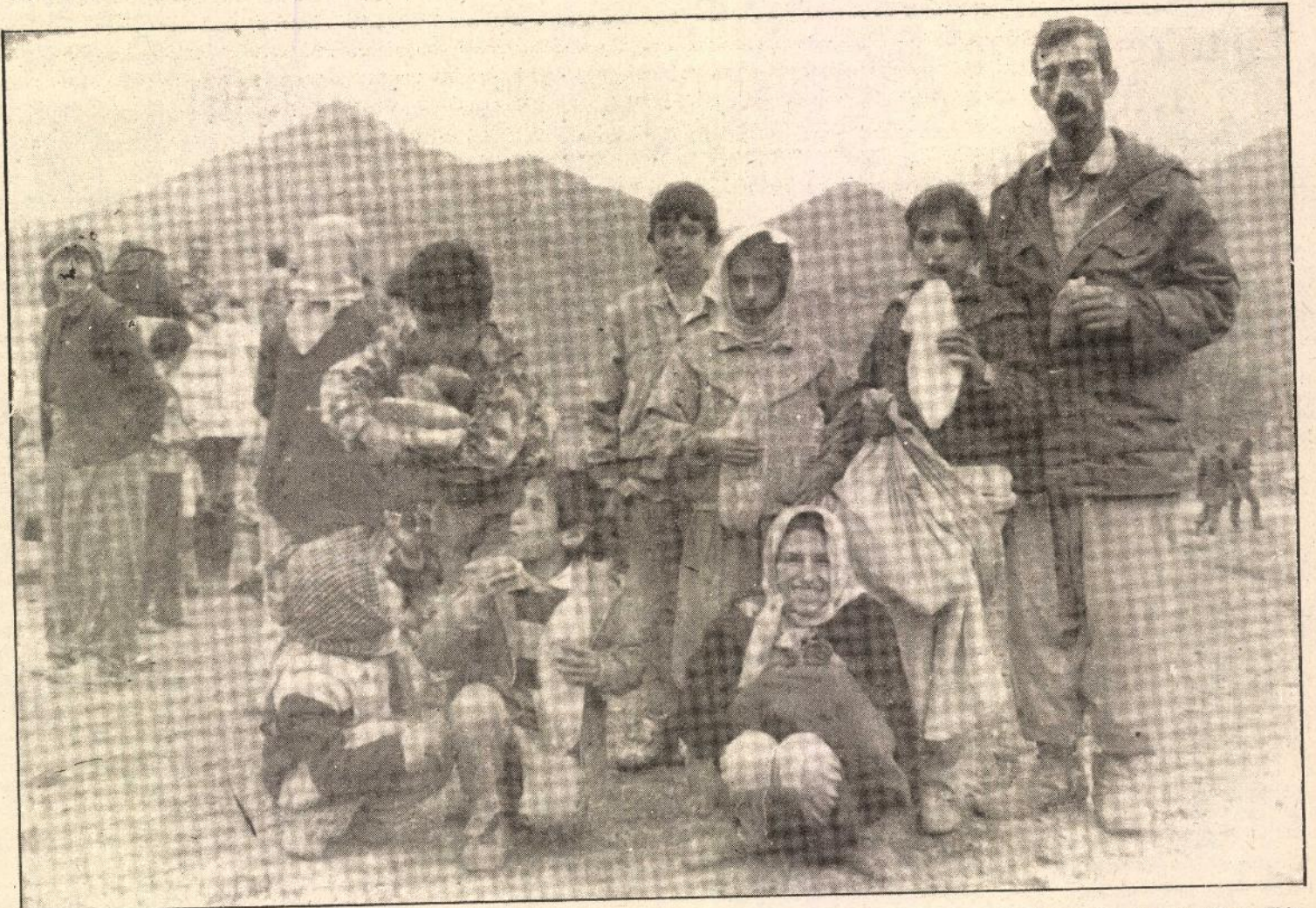
Xwestina wan a veşartina vê bêbextiyê jî, ecêbmayîneke bi serê xwe ye. Bi sedan Kurd li ber çavên serbazên Tirkan remî dikin -mîna ku ew ne di bêbextiyê de bin lê- ew Kurdên ku remî dibin di bêbextiyê de bin! Sedem çî ye? Ew piştgir û layangirên serhildanê ne, lewma remî dibin! Diyar e ku tirsê şoreşgeran kûr ketiye dilê wan. Li welatên ku şerê rizgariya civakî û neteweyî berdeham

bûn, her eynî cûre remîkirin dibûn. Bi "bêbextî û hevxeatkariyê" vê tewandar dibûn van ên remîkirî. Lê tiştê ku remîker dikirin çî bû? Li ser gel û welêt, bêbextî û hevxeatkariya herî mezin kirinên wan bû.

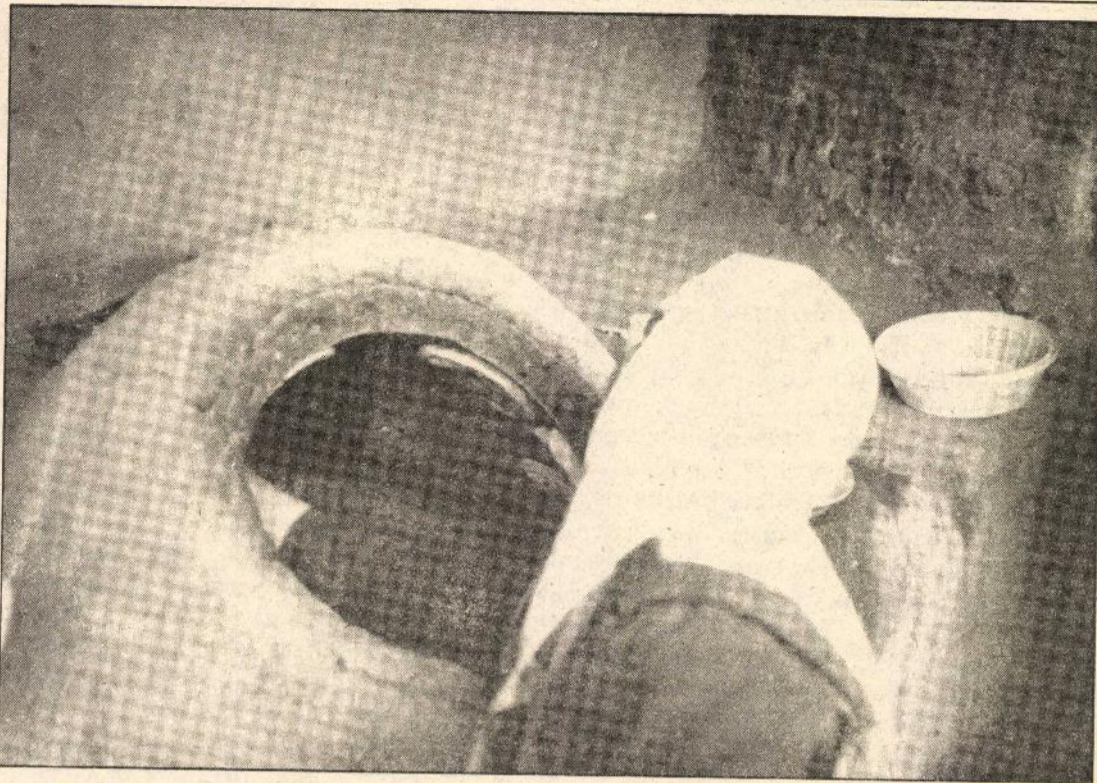
Wan, bi dehan sal, mirov û heta rêxistinên xwe li Bakur bi cih dikirin, me Kurdên Bakur, çî (tu) mirovên wan remî nekir. PDK'ê seksiyona xwe ya Bakur PDK-T'ê bi dehan sal ji Başûr bi rê ve dibir. Paşê KUK ji hêla Qiyada Mûweqqet'ê (ya Mr. Sami Rehman) hatibû danîn. Êrişê ku KUK'ê di destpêka bihara sala 1980'yî de, bire ser PKK'ê, yekser û sererast bi dîrektîf û talimatên dostê Amerîka û Brîtanîyayê, bi dîrektîf û talimatên Sami Rehman ve dest pê kir. YNK'ê (grûboka Mr/Bay Telabanî) jî li bakurê Kur-

distanê, DDKD (Pêşeng)ê bi rê dixist. Îro roj, hêzeke welatperwer li Başûr bi navê PAK'ê derketiye û piştgiriya şerê li dijî dijminê herî mezin Tirkîyê dîke, ji ber vê hindê ye, ku bûye çî-qil û ketiye çavên dostên Tirkîyê! Lewma piştgir û layangirên vê livê di çavên wan re dihere.

Kurdino! Merdino! Namerdên dijminan nebin! Lûleyên çekan bizivîrînin ser dijminê herî mezin Tirkîyê! Hîna heta du sal berê programa kemalîzmê têkbirina nav û nîşana Kurd û Kurdistanê bû. PKK'ê, bi wê bergirî û hilawistina xwe ya merdane vê pîlanê tîk bir, ji qurmê hilweşand. Me çî car sûd û kelkek ji serîtelandinê nediye. Divêt dirûşma Kurd heya rizgariya serhildan be. Xwe nexapînin. Dijmin çî car nebûne dost.

Hinek "serokatîyên Kurdan" Her weke kewên xwe, bi dijminê xwe re, li dijî gelê xwe bi çavgirî şer dikin.

Diya min û tenûr

Tenûra min çima bê dar û arî?
Berê sor bûy çima îro tu sarî?

Ciwan bûm ez sivik min nan dipêja
Çiqas xweşbûn bi germî û bi sarî!

Mi qirş tanîn berî ku roj hilata
Nizanani min girani û xewarî

Minê dada tenûra xwe bi gurgurr
Hevirê xwe dikir bê alikarî

Ku pîrbûm ez nema karim hevîr kim
Li ber çavê min dinya bûye tarî

Geya şin hat li ser piştê tenûrê
Li hawîr qirşik û tiştên gemarî

Li ser dev kon vegirtî pîr-ebokê
Tenûra min biwe kavilkî tarî

Diya Jano ciwanî hêç nema tê
De hêsrên xwe bi kerrlali bibarî.

Bersiva tenûrê

Diya Jano ez jî wek te dinalim
Li ser rojên xwe yên borîn dinalim

Dipirsim ez jî xwe her gav û her dem
Çi zû borîn li me ew mah û salim?

Li ber çavê min in ew rojê borîn
Dema ku tû ciwan bûyî... delalim.

Te agir berdida can û dilê min
Dibûn dogeh gelek pêtê li bal im

Dibûm ar lê niha arîme sar im
Li ser te ez qirik tal im, dinalim.

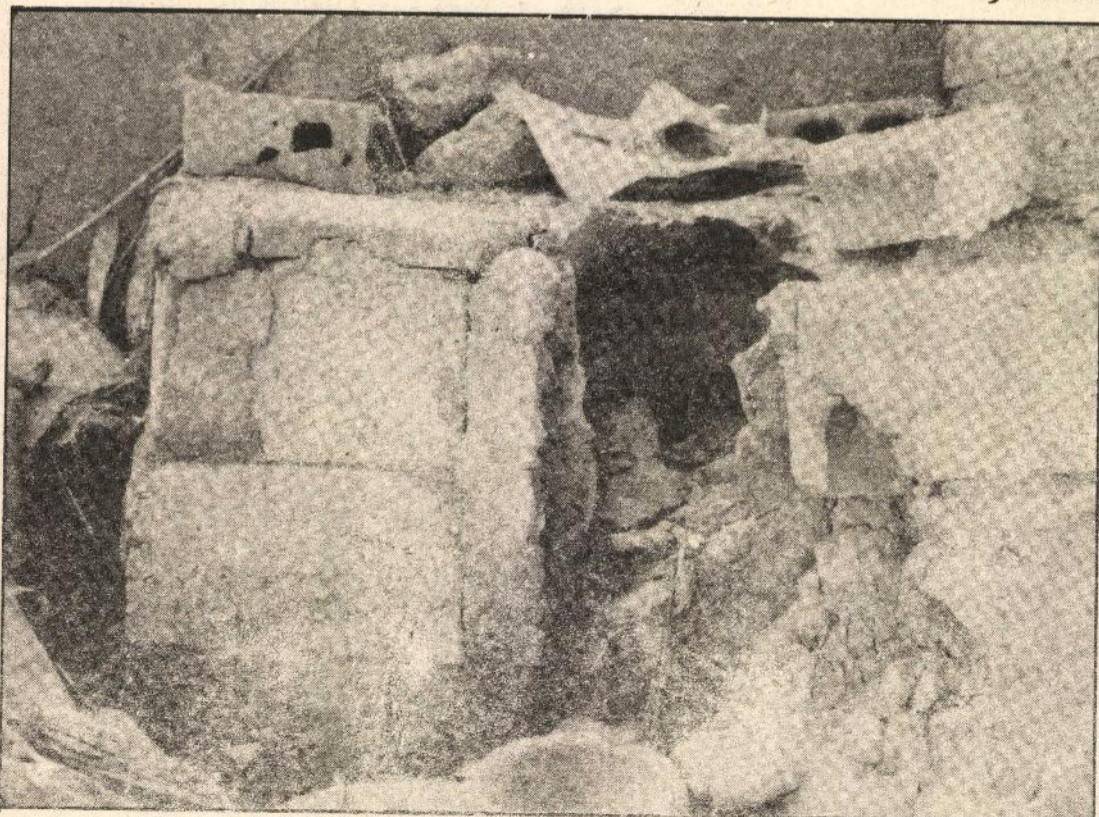
Dema germ bûm hemû bo min heval bûn
Ku sar bûme niha ez bê heval im.

Diçin tîn û di ber min re dibûrin
Kesî rokê nekîr pîrsek li hal im.

Weke bîrek ziwa me ez di vir de
Ji ber gerş û gemarê rengê çal im.

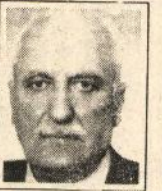
Erê xwakê ciwanî çû nema tê
Emê çi bikin felek bêbext û zalim.

Jan Dost

AZADÎ

Abdurrahman Durre

De here lo...

Rehma Xwedê li dê û bavê û li Seydayê Mele Zahirê Tendûrekî be (Mele Zahir, yek ji melayên Kurdistanê, yê bi nav û deng bû. Di sala 1966 an de, li Tendûreka Melazgirê çû rehetê. Emrê wî li der û dora 85-90 salan bû).

Digot: "Ez rojekê li medresê-(mizgeftê) bûm. Min darsa feqiyana dida. Çend rûspiyên gund jî li ba me rûniştibûn. Min dît, derwêşek, defa wî di milê wî de hat, li koşeyê mizgeftê rûnişt, min jî merhabatî dayê û li darsê dewam kir. Gundî jî li derwêş civiyan û pirsan jê kirin, derwêş jî, dest pê kir û da ser hev. Min jî hem darsa xwe didomand û hem jî guhê xwe didayê. Min dît ku derew û virên seqet dike. Min gazî kirê, anî ba xwe, cixareyek jî dayê û min jê pirsî: 'Derwêş Baba, tu çend salî yî?' Got: 'Seyda, ez şêst-şêst û pênc salî heme.' Min got: 'Maşelah tu pîr tiştan dizanî, dixuye tu li dinê pîr geriyayî.' Ku min jê re wilo got, derwêş werimî, xwe qure kir û got: 'Belê seyda, ez li pîr deran geriyame, cih nemaye ku ez neçûmê, ez çûme Bexdayê, Besrayê, Îranê, Hindistanê, Misrê, Yemenê, Meke û Medîneyê, Quds û Şamê û birrek cihên din.' Min bala xwe dayê ku derwêş, kûpê viran e, divê ku ez virên wî, bi awayek wilo derxim meydanê ku, guhên wî weke guhên keran sist bibe û bive pêkenîne cemaetê." Seyda digot: "Min tizbiya xwe bi dizî da destê xwe û nerm nerm jê pirsî û got: 'Derwêşê min, tu çend sal li Bexdayê mayî?' Derwêş got: 'Evqas sal.' 'Çend sal li Besrayê?' 'Evqas jî li Besrayê, evqas jî li Îranê, evqas jî li Misrê û li Yemenê.' Û pê de çû, heta hat Şam û Qudsê. Min gotê: 'Derwêş Baba, ka musade bike.' Derwêş sekinî, min tizbiya xwe derxist û gotê: 'Tizbiya min carek dewir bû, ev cara duyemîn e ku tizbî li ber xelasbûnê ye, te jî, hê cihê gerên xwe bi nivî nekiriye, dixuye ku emrê te çarsed-pêncsed sal in; de rabe bicehime here, kurê kerê, vîrek, teresê qeşmer..."

Serokên hikûmetê, serleşkerên Tirk û rojnameyên wan, çendekî berê (ku hê neketibûn başûrê Kurdistanê) digotin: "Di bargehên (qampên) PKK'ê de, nêzikî sê-çar hezar gerîla hene." Niha jî dibêjin: "Me, çar-pênc hezar kuştine, çend hezar jî, birîndar kirine, çend hezar jî reviyane Îranê...û kampa Xakûrkê jî, hê maye, du-sê hezar jî, teslîmî pêşmergeyan bûne û şer jî hê dom dike. Bîst mehmetçik mirine, heştê-not heb jî birîndar in." Televîzyona wan jî, du-sê roj berê, di nexweşxaneyê "Gülhane" yê de, birîndaran nîşan dan û wiha gotin: "Di vê nexweşxaneyê de, 8 serbaz (subay) û 265 leşker birîndar in û tedawiya wan didome." (Kî dizane ku di nexweşxaneyên din de jî, bi çend sedan hene). Ger Seydayê Mele Zahir niha sax bûna û guhê xwe bida van xeberên berevajî, hevnegirtî dij û vij, wê ji wan re jî bigota: De herin lo...

Bi rastî jî, evqas vir nayên kirin. Gotineke pêşiyana heye, dibêjin: "Xwezî, kî vîrek bikira, pê re tirek jî bikira."

Serokê PKK'ê jî dibêje: "TC viran dike û ketiye lîlê, xwe çiqas tev dide, ewqas diçe xwarê. Pêşmerge jî, nikarin bi me re şer bikin. Çawa be, em birayên hev in, em ji dil, li wan naxin, lihevhatina me jî, ne dîr e. Gelê Kurdistanê qehremanî û mîrxasiya gerîla dît. Ev şer û ceng, ji me re pîr karên mezin anî. Stratejiya me ya nû jî, wê çêtir û qenctir be... Di dawî de, wê hemû xayîn û hevkarên dijmin, ji Kurdistanê paqij bibin. Zafer yê me ye."

Hilbijartina Mebûsên Meclîsa Kurdistan li Ewrûpa

Yekda Welat

Hilbijartin ji bo mebûsên Meclîsa Neteweya Kurdistan germ bûye û pêş ve diçe.

Bi hilbijartina Meclîsa Neteweya Kurdistan (MNK) giyanê serbixwe, serbilind, ji hêza xwe bawer, bi fermî tê damezirandin.

Di nav gelê Kurd û Kurdistanî, li Ewrûpa gotûbêjêke fireh û bi can li her maleke Kurd, komele, zanîngeh û hwd. didome û hêdî hêdî dibe xala rojane.

Her mirovêkî ji 23 salî û jorin dê dikare heta 8'ê Mijdarê xwe ji bo hilbijartina mebûsên Meclîsa Neteweya Kurdistan li Ewrûpa pêşniyar û nişan bide. Ji bo 20-22'ê Mijdarê gelê Kurd û Kurdistanî dikarin li her cihêkî Ewrûpa dengê xwe bidin.

Komîta amadekirina Meclîsa Neteweya Kurdistan di pîrr nivîsan û civinan de li ser şert û hoyên hilbijartinê û pêwistiya wê bûyerê diyar kirine. Lewre ji ne pîrr girîng e ku bi taybetî li ser wan hoyan were rawestandin.

Lê dîtînen gelê Kurd û Kurdistanî, li Ewrûpa li ser hilbijartina MNK çawa ye? Çi gotûbêj li ser MNK çêdibin û rista MNK ji bo dîroka Kurdistanê û pêşeroja wê çî ye?

Ku di wan rojan de mirov li nav komeleyên Kurdan li Ewrûpa bigere, mirov êdî dibîne ku Kurd li ser du xalan radiwestin: Yek êrişên leşkerên Tirk li başûrê Kurdistanê û dudo ji hilbijartin û damezi-

randina Meclîsa Neteweya Kurdistan.

Di vê nivîsandinê de em dixwazin hinek gengazî bidin xwendevanên Welat ku dîtînen xwe li ser MNK diyar bikin.

Ibrahim 36 salî ye, li Almanya dijî, wiha li ser MNK diaxive: "Cara yekemîn e ku gelê Kurd bi awayekî rast û demokratîk berpirsiyarên gelên xwe bi xwe hildibijêre."

Pîrr caran gotûbêj çêdibe ku çima êdî MNK çêdibe û Kurdistan hê rizgar nebûye. Herbî ji Bochumê wiha dibêje: "Ez şaş dimînim, hê ji welatê me rizgar nebûye û dîsa ji têkoşîna rizgariya neteweya Kurdistan li derveyî welat berpirsiyarên gel bi demokrasiyê-ke giranbûha û bi nîrx hildibijêre. Gel bi xwe biryar dide ka wê kî bibijêre. Ku mirov li PLO an jî ANC (African National Kongre) mîze bike, wan rêxistinên zêde bi xwe biryar ji bo damezirandina Kongreya Netewî standin û dawî gel bi firehî cihê xwe tê de girt. Lewre ji mirov dikare bêje ku ev statuta hilbijartina MNK di cîhanê de nû ye û sembola ji bo demokrasiyê."

Herkes bi "demokrasiya" dewleta Tirkîyê baş dizane. Nêzikî milyonek Tirk li Almanya dijîn. Lê nikarin dengê xwe li Almanya ji bo hilbijartina meclîsa Tirkîyê bidin. Mirovêkî ku bixwaze dema hilbijartinê dengê xwe bide, divê were Tirkîyê û dengê xwe bide û dîsa vegere. Dewleta Tirkîyê baş dizane ku nêzikî milyonek Kurd jî li Ewrûpa dijîn û ku

derfetek ji bo dengdanê hebe, gelê Kurd wê bide gelê xwe û nade dewleta Tirkîyê. Dewleta Tirk ji demokrasiyê ditirse.

Li ser pêwistiya damezirandina MNK Herbîjî wiha dibêje: "Ev hilbijartin di dîroka Kurdistanê de etapa (koçbera) sêyemîn e. Di dîroka Kurdistanê de sê xalên pêwîst hene. Xala yekemîn damezirandina Partiya Karkerên Kurdistan e, xala duyemîn destpêka şerê çekdarî ji bo serxwebûn û azadiya Kurdistanê ye, êdî xala sêyemîn damezirandina Meclîsa Neteweya Kurdistanê ye. Gelê Kurd îdara û qedera xwe dike destê xwe. Ji wî tiştî baştir û qîmettir nîn e."

Li ser îdara gelê Kurd xwendevanekî Kurd wiha dibêje: "Bi damezirandina MNK "selfdetermination" a rast ji bo Kurdan dest pê dike. Dewletên biyanî tişteki nadin me û divê em bi xwe bawer bin û bi xwe gavên mezin girîng biavêjin. Ku em li hêviya mirov û dewletan bin, em tu car rizgar nabin."

Bangeşî li her bajarên Ewrûpa dest pê kiriye

Her mirovê ku dixwaze were hilbijartin bi moralekî mezin û çalaki bangeşiyê (propaganda) dike û kampanya ji bo hilbijartinê pêş ve dimeşînin. Civîn li ser civinan di wan rojan de li her bajarên çêdibin. Bi sed hezaran belavokên belavkirin. Atmosfer wiha germ bûye ku tu kes li ser hilbijartina Amerika ranawest e. Mîsto li ser wê xalê wiha dibêje: "Me çî ji Clinton an jî, ji Bushê.

Herdu ji seba û "alçak in". Kî ji wan jî ser keve, dîsa jî împeryalizm wê dom bike: Lê hilbijartina me ya Kurdan wê împeryalizmê û dewleta Tirk û hevalbendên wan bilerizîne, evê şok bistînin.

Mirovên ku dixwazin bibin mebûs pîrr bi hevaltî, evîni û kolektîv bi hev re kar dikin. Mehmet ku bi xwe berendamiya xwe daniye wiha dibêje: "Divê xelet neyê têgihîştin. Ev hilbijartin hilbijartineke şoreşî û pêşketî ye. Ev ne hilbijartina burjûwa ye. Me gişt ji bo armanc û daxwazekê berendamiya xwe nişan daye. Em gişt bi kolektîv, bi xwişk û biratî di baweriya serxwebûn û azadiyê de ne."

Di vê hilbijartinê de pîrr tiştê şokê dibin. Gelê Kurd hatiye

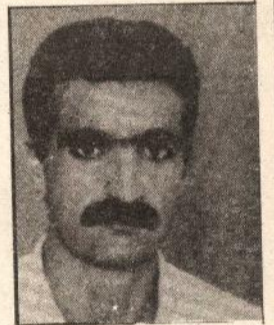
guhertin, ev gel ne gelê kevin e. Gelê Kurd êdî bi hev ve dihele û bi rastî jî dibe netewe. Meji û giyana gelê Kurd serbixwe dibe. Kurd jî bo erkê delametên Meclîsa Neteweya Kurdistan amade ne û pîrr kêfxweş dibin ku bikaribin bibêjin mebûsê me yên Kurdan jî hene.

Gelê Kurd îdara xwe dike destê xwe û ji berpirsiyariyê dûr nabe. Cîvaka Kurd bi damezirandina Meclîsa Kurdistanê gaveke pêwîst ji bo rizgarkirina welat diavêje. Gelê Kurd xwe ji karektera bêxwedî, bêkes, zewî û bêçaretî dûr dike û karekterê serbixwe, serbilind û ji xwe bawer di nav gelê Kurd bi bîngêh dibe.

Pêş ve, pêş ve diçe û tu car ranaweste...

RÊHEVAL DELÎL-AYHAN (İLHAN ÇİFTÇİ)

Erê min got iro 5'ê Cotmehê
Bayekî payîzê jî çiyayê
Pîranê tûj tê
Teyrê belek ji min re xeberekî
Giran anî.
Gote zavayê çiyayê Pîranê
Delîlê min şehîd ket
Erê lawo min got bila rext û
Tifing, xelata te be
Erê lawo min got bila kesk û sor
Û zer kirasê te be
Erê lawo min got bila bombe û fişek
Gûstîliya te be
Erê Delîlê min, min got bila Kurdistan
Ji te re hezar carî pîroz be.

Em girêdayî biranîna te ne
Tu di dilê me de bê mirin î.

Dayika te Muhsine Çiftçi

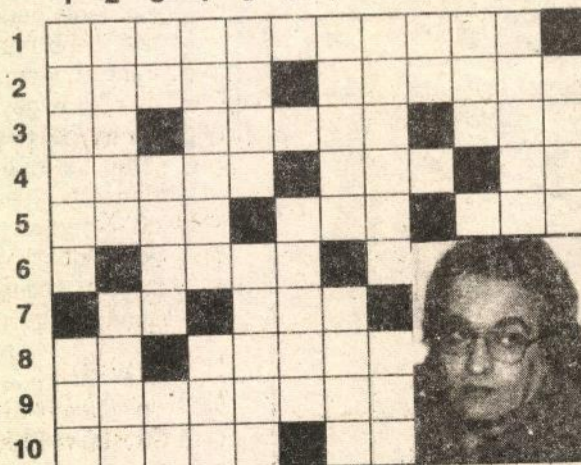
XAÇEPİRS

Amadekar: Rasto Zîlanî

Çeperast: 1-Ji Rojhilatê Kurdistanê muzisyenêkî Kurd. Di warê mûzîka pîrredeng de, xebatên girîng pêk aniye. Bestekarê Senfoniya Helebçe ye. Niha jî, di nav HUNERKOM'ê de, dersên mûzîkê dide û şefitiya orkestrayê jî dike. Ev muzikvanê mezin di wêne de tê dîtin. 2-Kincan didirûn/ Jêzaya mirov 3-Qût li wê derê tene hêrandin/ Bi ingilîzî dinya/ Bextewar, berxwedar 4-Qamiş, çiq/ Rewş/ Sembola Sodyûmê 5-Bi erebî avakirin/ Adî/ Kinnivîsîna istixbarata Tirkîyê 6-Hevgirêdanek navgîniyê 7-Giyayên hişkkirî/ Navekî mîran 8-Heyret û ecêbmayîne ifade dike (tipa dawî dirêj tê xwendin)/ Navenda dengûbehsan 9-Li Kurdistanê malbateke bi navûdeng, Şêx Mehmûdê? 10-Xebatkarên aş'an/ Cînavka kesaneya yekemîna pîrrehjmar

Serejêr: 1-Karekterekî tîpan (herfan)/ Kincêk qalind 2-Cemed/ Zarok li wir tene hewandin 3-Sembola Bromê/ Ê di nav de tişteke tunebe/ Herdu dengdêrên rûvî 4-Ihtîras/ Serbest 5-Bajarekî Fransa/ Hêmdem, modern 6-Diftong, şive 7-Ê musulman be/ Nebatek, nefel 8-Pergalek muhendîsiyê/ Celebek ta, dibiriqê 9-Sembola sîfirê (baqir) 10-Felq, peşk, par 11-Bêşek ji zîmanê

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Hind-Ewrûpî 12-Daçek

BERSİVA XAÇEPİRSİ HEFTİYA ÇÜYİ

Çeperast: 1-Huseyin Erdem 2-İsal/ Ra/ Erse 3-Karite/ Avam 4-İmamok/ Vêl 5-Ran/ RTL/ Na 6-İnca/ Ego 7-VTR 8-Alozi 9-Pirê/ Erê 10-Az/ Limon
Serejêr: 1-Hikari/ Apa 2-USA/ Analiz 3-Sarinc/ Or 4-Elim/ Avzêl 5-Tax/ Tî 6-İrem/ Er/ Em 7-Na/ Org/ Fro 8-Aktor/ Ên 9-Rev 10-Drav/ Esmên 12-Mc/ La

KARTA ABONETIYÊ

Ji kerema xwe re ji hejmara pê ve min bikin aboneyê rojnameya Welat

Nav:

Paşnav:

Navnîşan:

Bedelê abonetiye razînin:

Li Tirkîyê û li derve: Y. Serhat Bucak

İş Bankası Çağaloğlu Şub.

Döviz tevdiat Hesap No: 3113617

Ji kerema xwe re vî cihî dagirin û tevî kopiyêke pelê razandina bedelê abonetiye bişînin.

Navnîşana Welat: Başmusaşip Sok. Talas Han Kat:4 No:16 Çağaloğlu /İstanbul

Tel: 511 57 60 - 511 66 02 Fax: 511 51 57

Mercên abonetiye:

	Li hundir	Li derve
6 meh	120.000	60 DM
12 meh	240.000	120 DM

Em bi hev re hîn bibin

2 ABCÇDEÊFGHIÎJKLMNQPQRŞTUÛVWXYZ
a b c ç d e ê f g h i î j k l m n o p q r s ş t u û v w x y z

Van navên jêr hîn bibe

AGİR

agir

BARAN

baran

CÊR

cêr

ÇÛK

çûk

DASÛK

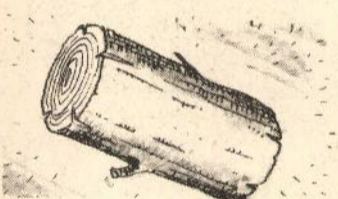
dasûk

EWR

ewr

ÊZING

êzing

FÎL

fîl

GARIS

garis

HÊK

hêk

INCAS

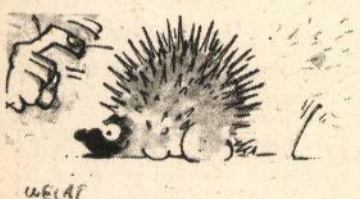
incas

ÎSOT

isot

JÛJÎ

jûjî

KEVÎR

kevîr

LAMPE

lampe

MAR

mar

NAN

nan

ORDEK

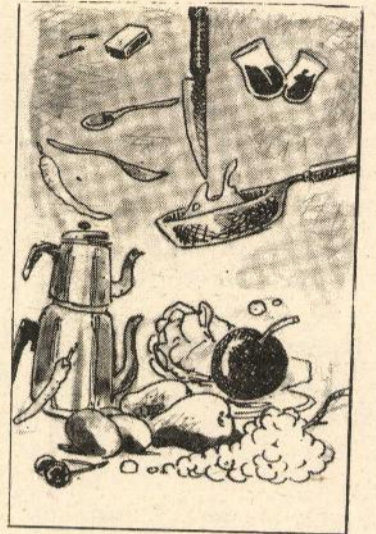
ordek

ZAROKÊN SERHILDANÊ

Di aşxaneyê

we de kîjan heye?

- (...) Sendelî hene?
(...) Mêzek heye?
(...) Darek heye?
(...) Kevçî hene?
(...) Çetel hene?
(...) Radyo heye?
(...) Lampe hene?
(...) Fîlek heye?
(...) Kêr hene?
(...) Sarinc heye?
(...) Çaydank heye?
(...) Çiçek hene?
(...) Tûrên naylonî hene?
(...) Ard heye?
(...) Hêk hene?
(...) Şarî (spagetî) hene?

Me nas bike û navên me binivîse!

- Em vî tişfî pê dîkin û ew jî piyê me germ dike.
(.....)
Dema ku baran dibare, em pê dîkin.
(.....)
Di ser fanîle de em li xwe dîkin.
(.....)
Dema çilmê me tê, em pê paqij dîkin.
(.....)
Dema berf dibare em dîkin destên xwe.
(.....)
Dema sar dibe, em didin serên xwe.
(.....)
Em tiştên xwe dîkin hundir û didin piştên xwe.
(.....)
Em pereyên xwe dîkin hundirê vî tişfî.
(.....)
Em lingên xwe tê re dîkin û li xwe dîkin.
(.....)
Em pê porê xwe xweşik dîkin.
(.....)
Em bi vî tişfî diranên xwe paqij dîkin.
(.....)

Tu çi dixwî? Nişana X deyne hundirê parantêzan!

() Nan	() Ax
() Pîvaz	() Hestî
() Goştê bizinan	() Dar
() Goştê kûçikan	() Kaxez
() Hirmî	() Pênivîs
() Zeytûn	() Masî
() Goştê hespan	() Mal
() Goştê mirîşkan	() Hêk
() Sol	() Mar
() Gore	() Kêzik
() Hingiv	() Şîrberf
() Şekir	() Incas
() Zebeş	() Lîmon
() Kelek	() Gilyaz
() Sêv	() Sendelî
() Kevir	() Radyo

'Parastina mirovahiyê rûmeta me ye'

- Birêz Akın, hûn rêvebirên Komeleya Mafên Mirovan, ji bo dema pêş çî bername amade kirine, li pêş ji bo mafê mirovan weke çî xebatên we hene, dîtî û ramanên we çî ne?

Di destpêkê de, Komeleya Mafê Mirovan wê çî xebatê bike, di kongreyê de hate ziman. Di kongreyê de bi rastî û dirûstî qerar hatiye standin. A girîng û ferz ew e ku em vê qerarê derbasî pratîkê bikin.

Qerara ferz a ku di kongreyê de hatiye standin ev e: Îro li herêmê şerekî ne-lankirî têye meşandin. Ji bo ku ev herba bênav ji holê were rakirin, KMM (Komeleya Mafê Mirovan) li Tirkîyê û li nav qadên navneteweyî ewê xebatên xwe bidomîne. Ev şerê ku li herêmê tê meşandin, ne li gorî hiqûqa şer e. Dewleta Tirk li gorî Peymana Cewre nameşe. Em bi vê yekê bawer in ku dewleta Tirk, bi vî şerê gemar, bi qedexê û qetlîaman êdî vê pirs-girêka Kurd, nikare hal bike û vî agirî vemirîne. Êdî nema dikare vê têkoşînê û vê dozê bifetisîne. Hikûmetê, her tişt hewaleyî ordiyê kiriye. Em dibêjin li ser bingehê esasi, bi rastî, bi dirûstî, bi birafî û wekhevî gelê Tirk û Kurd li nik hevûdu bijîn. Rojeva Komeleya Mafê Mirovan ya ferz ev e...

- Ji demek dirêj ve ye, bi taybetî, ji Newrozê û hetanî roja îro pêl bi pêl ji alî "hêzên tarî" ve gelek cîna-yet pêk hatin, di vê dabaşê de, sekna li ser "hêzên tarî" yê wînda, li ser milê KMM wezîfeyê girîng e, di vê mijarê de hûn çî dîkin?

Komeleya Mafên Mirovan şahidê qetlîama sala 1991'ê ye. Bê sûc û bê sebeb, ordiya dewleta Tirk êrîşî ser gelê bêparêz kir. Ev zilm û kotekiya ku li herêmê hate kirin, me li hemû cî-

Birdal:
"Şerê ku li herêmê tê meşandin, ne li gorî hiqûqa şer e.

Dewleta Tirk li gorî Peymana Cewre nameşe. Em bi vê yekê bawer in ku dewleta Tirk, bi vî şerê gemar, bi qedexê û qetlîaman êdî vê pirs-girêka Kurd, nikare hal bike û vî agirî vemirîne. Êdî nema dikare vê têkoşînê û vê dozê bifetisîne. Hikûmetê her tişt hewaleyî ordiyê kiriye."

hanê da belavkirin. Belê li Tirkîyê medya bi teref e, bi rastî û dirûstî peywira çapemeniyê pêk naynin. Gotin li Cizîrê gerîla êrîşî kiriye û şer deraniye. Qetlîama ku li Şirnex jî bû, car din medya bi derewan beyanat da. Belê, li ser cîna-yetên "hêzên tarî" em zehf radiwestin. Ev ji me re wezîfeyê girîng e.

Bi xebata me û ya çapemeniya şoreşger, dewleta Almanya ambargo danî ser Tirkîyê.

- Di çavê dewletê û nîjadperestan de, KMM neyar an jî heparê rêxistinên şoreşger têye xuyakirin. Di hêlekê de endamê we distînin îşkence, komeleya we mifte dikin. Di van

rojên dawî de jî rêvebirên dewletê û hinek sazgehên şovenîst, dibên ku, "kirinên li dijî mirovahiyê, dibin çavan de kesên wînda, li girtîgehê bêmafîtiya ku tê kirin, şoreşvanên ku tene kuştin KMM ji erd hetanî asîmanan fermanê radike. Lê dema leşkerek an jî polîsek were kuştin KMM deng jê tê birrîn," bi we ev tewandari rast in?

Ew tewandariyê ku ji KMM re tînin ne rast e. Yek ji van listikên ku li ser me dileyizîn ji alî çapemeniyê ve tê meşandin, ev tewandariyê bê bingeh in. Mêze bike, parastina mafê mirovan di sala 1946 an de li neteweyên Yekbûyî bi maddeyan

tesbît bû û hate îmzekirin. Em jî, li gora vê parastinê û qanûna li Tirkîyê çî bêmafîtiya ku dibe em li hember in. Dewlet bi topên xwe, tanq, leşker û polîsên xwe ve, xwe diparêze. Lê gel?

Li vir kesê ku bê parastin dimîne kî ye? Ev gel bê parêz e, kesê ku heq û hiqûqê wî dibin piyan de ye. Helbet emê wan biparêzin, ku em wan neparêzin emê kê biparêzin? Ev parastin wezîfa me ye. Li gorî parastina mafê mirovan xwîn wê were sekinandin, hêstirê çavan nema dibarin, bi vî rengî jiyana mirovan nakeve talûkê. Dewlet, bi van siyasetên xwe yên li dijî mirovahiyê di navbera gelê Tirk û

Kurd de neyartiyê diafirîne. Ku leşkerek li herêmê têye kuştin, li ser Kurdên metropolê zilmê dibarînin. Zilma li ser Kurdên Alanya em tev bûne şahid.

- Şerê ku li başûrê Kurdistanê dibe hûn çawa dibînin? Armanca dewleta Tirk çî ye ku bi hemû çekên xwe yên modern, xwe kişandîye wir, gelo wê Başûr dagir bike?

Di destpêkê de ez vê bibêjim. Carekê, êrîşa dewleta Tirk ya Başûr, îhlala qerarê navneteweyî ye, qetlîama dewletê yê li Tirkîyê û êrîşa Başûr nêzi hev e. Ev li gorî sazûmana mafê mirovan, li dijî aşî û însanîtiyê ye. Dewleta Tirk di vir de taşeron e. A rast împeryalîst li wir rol dileyizîn, ji ber vê yekê Tirkîyê ne di destê xwe de ye. Heke împeryalîst bixwazin wê dagir bike, Tirkîyê di vir de piyon e.

- Ji bo ku ev xwîn bisekine, di navbera PKK û Tirkîyê de hûn navbeynkariyê difikirin? Heke hûn dest bi vê xebata xwe bikin, wê banga we ji partiyan re û komeleyên demokratîk re jî bibe?

Belê, îro ev pirs-girêke ferz e. Der heqê vê de, me di kongreya xwe ya çaremîn de jî anî ziman û stande qerarê, di destpêkê de emê bangî dewleta Tirkîyê bikin, emê ewil serî li wan bîdin. Esas di vir de yê ku rola şer dileyize dewlet e.

Di nav neteweyan û Neteweyên Yekbûyî de, ji bo ku ev xwîn were sekinandin emê li Tirkîyê jî, bi hemû sazgeh û partiyan re xebat û têkiliyên xwe bidomînin.

- Bi we pirs-girêka Kurd ku neyê safîkirin a mafên mirovan wê hal bibe, rojeva Tirkîyê çî ye?

Îro rojeva KMM û Tirkîyê, pirs-girêka Kurdî ye, ku pirs-girêka Kurdî neyê halkirin, demokrasî an jî mafê mirovan nayê çareserkirin.

